

Кумита оид ба таҳсилоти ибтидоӣ ва
миёнаи касбии назди Ҳукумати
Ҷумҳурии Тоҷикистон

Funded by
the European Union

СТАНДАРТИ САЛОҲИЯТИ КАСБИ «ЧЕЛОНГАР-ТАЪМИРЧИИ КУЗОВИ АВТОМОБИЛ»

Соҳа: **Нақлиёт**

Касб: **Челонгар-таъмирчиӣ кузови автомобил**

Рамзи касб: **ТІ 7231** (Стандарти байналмилалӣ таснифоти
машғулиятҳо-2008)

Миқдори воҳидҳои салоҳият: **14**

Сатҳи Таснифоти миллии тахассусҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон: **2**

САЛОҲИЯТ

ТРЕНИНГ

МАҲОРАТ

ДОНИШ

РУШД

МАЛАКА

ОМУЗИШ

ТАҶРИБА

Душанбе - 2024

Бо қарори Ҳайати мушовараи Вазорати
меҳнат, муҳоҷират ва шуғли аҳолии
Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 14.10.2024,
№11 тасдиқ гардидааст

Дар ҷаласаи Кумита оид ба таҳсилоти
ибтидоӣ ва миёнаи касбии назди
Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз
07.10.2024, №31 баррасӣ гардидааст

Стандарти салоҳияти касби «Челонгар-таъмирчии кузови автомобил»
дар доираи татбиқи Лоихаи «Кӯмаки Иттиҳоди Аврупо ба соҳаҳои
маориф ва меҳнати Ҷумҳурии Тоҷикистон» дар ҳамкорӣ бо Кумита
оид ба таҳсилоти ибтидоӣ ва миёнаи касбии назди Ҳукумати
Ҷумҳурии Тоҷикистон барои зинаи таҳсилоти ибтидоии касбӣ таҳия
шудааст.

**КУМИТА ОИД БА ТАҲСИЛОТИ ИБТИДОӢ ВА МИЁНАИ КАСБИИ
НАЗДИ ҲУКУМАТИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН**

**СТАНДАРТИ САЛОҲИЯТИ КАСБИ
«ЧЕЛОНГАР-ТАЪМИРЧИИ КУЗОВИ АВТОМОБИЛ»**

Стандарти салоҳияти касби «Челонгар-таъмирчи кузови автомобил» аз таҳхис (экспертиза)-и корфармоён ва ассотсиатсияҳои соҳавии зерин гузаронида шудааст:

№	Ташкилот	Ному насаб	Вазифа	Ҳуҷҷат дар бораи таҳхис
1.	Вазорати нақлиёти Ҷумҳурии Тоҷикистон	Саидмуродзода Ш.	Муовини вазир	Хулоса аз 03.09.2024, №3(5.1)-1828
2.	ҚДММ «Сомон такси Сайр»	Ҳақимов Ҳ.	Директори генералӣ	Хулоса аз 13.09.2024, №577
3.	ҚДММ «Сафар Ориён»	Ҳақимов И.	Директор	Хулоса аз 29.08.2024, №530
4.	ҚДММ «Соро компания»	Давлятов Б.	Директор	Хулоса аз 27.08.2024, №191
5.	ҚДММ «Талко Персия»	Садуллоев С.	Директор	Хулоса аз 29.08.2024, №638

Стандарти салоҳияти касби «Челонгар-таъмирчи кузови автомобил» -ро таҳия намуданд:

№	Ному насаб	Вазифа	Ташкилот
1	Мирзоев Мирҷон	Мутахассиси пешбар	Муассисаи давлатии «Маркази таълимӣ-методӣ ва мониторинги сифати таълим»
2	Салимов Абдучалил	Омӯзгор	Муассисаи давлатии таълимии «Коллеҷи муҳандисию омӯзгорӣ шаҳри Душанбе»
3	Тоиров Хуршед	Челонгар-таъмирчи кузови автомобил	Нуқтаи таъмири автомобилҳо (прокат) 63

Модераторҳо (миёнчиҳо):

Данило Анищенко – коршиноси калидӣ оид ба таҳсилоти касбӣ-техникӣ ва омӯзиш;

Бахтиёров Озар – супервайзер оид ба методологияи таълим дар асоси салоҳият.

Мундариҷа

Ихтисорот	5
Маълумотномаи тавзеҳотӣ ба лоиҳаи стандарти салоҳияти касби «Челонгар- таъмирчии кузови автомобил»	6
Мафҳумҳои асосӣ.....	7
Бо стандарти салоҳиятҳои касбҳо кӣ кор мекунад.....	9
Стандартҳо ва меъёрҳои соҳа	10
Тавзеҳоти умумии касби «Челонгар-таъмирчии кузови автомобил»	11
Рӯйхати воҳидҳои салоҳиятҳои касби «Челонгар-таъмирчии кузови автомобил» сатҳи 2-юми Таснифоти миллии таҳассусҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон	12
Малакаҳои бокортаъминкунии касби «Челонгар-таъмирчии кузови автомобил», сатҳи 2-юми Таснифоти миллии таҳассусҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон	12
Воҳидҳои салоҳиятҳои фароумумӣ (трансверсали)	14
Воҳидҳои салоҳияти заминавӣ (базавӣ)	27
Воҳидҳои салоҳиятҳои касбӣ	34
Ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ.....	51
Талабот ба довталабон.....	53
Талабот ба омӯзгорон	53
Рӯйхати асбоб, таҷҳизот ва масолеҳҳои зарурӣ	54
Харитаи функционалии касби «Челонгар-таъмирчии кузови автомобил»	58
Замима: Хулосаҳои соҳа	59

Ихтисорот

ТАС	Таълим дар асоси салоҳият
ТИКТО	Таҳсилоти ибтидоии касбӣ-техникӣ ва омӯзиш
DACUM	Усули таҳлили функционалӣ (аз ихтисороти « D eveloping a ccurricul u m», яъне «таҳияи барномаҳои таълимӣ»)
ТМТ ҚТ	Таснифоти миллии таҳассусҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон
СС	Стандарти салоҳиятҳо
ВС	Воҳиди салоҳият
ЭС	Элементи салоҳият
МИ	Меъёрҳои иҷро
МБ	Малакаҳои бокортаъминкунӣ
СБТМ-08/ISCO-08	Стандарти байналмилалии таснифоти машғулиятҳо-2008 (International Standard Classification of Occupations-2008)
ТМҚТ	Таснифоти машғулиятҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон
ТИК/ICT	Технологияҳои иттилоотӣ-коммуникатсионӣ (Information and communication technologies (ICT))
ҲМТБ	Ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ
ТС	Салоҳиятҳои фароумумӣ (Transversal Competencies)
ТВ	Салоҳиятҳои заминавии соҳаи нақлиёт (Transport basic)
ТИ	Салоҳиятҳои касбии соҳаи нақлиёт (Transport industry)

Маълумотномаи тавзеҳотӣ ба лоиҳаи стандарти салоҳияти касби «Челонгар-таъмирчии кузови автомобил»

Касби «Челонгар-таъмирчии кузови автомобил», ки дар натиҷаи вохӯриҳо бо вазорату идораҳо ва ассотсиатсияҳои соҳавӣ интиҳоб гардидааст, дар бозори меҳнати дохилӣ ва беруна талаботи зиёд дорад.

Бо ин мақсад ва баланд бардоштани сифати оmodасозии мутахассисони касбҳои соҳаи нақлиёт, ки ба талаботи корфармоён ва мувофиқи меъёрҳои стандартҳои байналхалқӣ ҷавобгӯй бошанд, Стандарти салоҳияти касби «Челонгар-таъмирчии кузови автомобил» таҳия шудааст.

Стандарти салоҳияти касби «Челонгар-таъмирчии кузови автомобил» талаботи асосиро нисбати салоҳияти касбии мутахассиси дорои маълумоти ибтидоии касбӣ муқаррар менамояд.

Стандарти салоҳияти касби «Челонгар-таъмирчии кузови автомобил» дар ҳамаи муассисаҳои таҳсилоти ибтидоии касбӣ ва омӯзиш ва таълими калонсолон, ки тибқи қонунгузорӣ ба онҳо ҳуқуқи амалӣ намудани фаъолияти таълимиро барои татбиқи барномаҳои таълимӣ дода шудаанд, истифода бурда мешавад.

Стандарти салоҳияти касби «Челонгар-таъмирчии кузови автомобил» дар асоси Стратегияи миллии рушди Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030, Стратегияи миллии рушди маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030, Стратегияи рушди соҳаи сохтмони Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030, Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи тайёр намудани мутахассисон бо назардошти талаботи бозори меҳнат», Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи таҳсилоти ибтидоии касбӣ», Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи таҳсилоти калонсолон», Барномаи давлатии касбомӯзии шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2021-2025, Таснифоти миллии таҳассусҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон, Тартиби таҳия ва эътирофи стандартҳои салоҳияти ҳар як касб, Тартиби таъмини сифати таҳассусҳо ва тасдиқкунии таҳассусҳо ва Консепсияи таҳсилоти муттасил дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2017-2025 таҳия карда шудааст.

Дар таҳияи Стандарти салоҳияти касби «Челонгар-таъмирчии кузови автомобил» мутахассисони ботаҷриба, устоҳои нуқтаи таъмири автомобил, ки дар он ҷо чунин хизматрасониҳо пешниҳод карда мешаванд, иштирок намуданд.

Стандарти салоҳиятҳо талаботи таҳассусиро ба касби «Челонгар-таъмирчии кузови автомобил», ки ба талаботи муосири байналмиллалӣ мутобиқи Стандарти байналмилалӣ таснифоти машғулиятҳо (ISCO-08) мувофиқат мекунад, пешбинӣ мекунад.

Мафҳумҳои асосӣ

Таҳлили функционалӣ – ин тавсифи фаъолияти меҳнатӣ тавассути амалкард (функсия) ва натиҷаҳо мебошад. Бартарии чунин муносибат дар он аст, ки он имкон медиҳад тағйирот дар технология ва ташкили меҳнат дар бозори меҳнат фавран ба назар гирифта шавад.

Харитаи функционалии касб – ин инъикоси амалкард (функсия)-ҳои асосӣ, ки касби мазкурро ташкил медиҳанд, вазифаҳои ба ин амалкард (функсия)-ҳо дохилгардида ва амалҳои воқеӣ барои иҷро намудани супориш ва ҳалли масъалаҳо дар ҷойи кор, дар шароитҳои тағйирёбанда равона карда шудаанд.

Баҳодихӣ (салоҳиятҳо) – маҷмӯи усул ва равандҳо, ки барои баҳодихии дастовардҳои шахс (дониш, маҳорат, малака ва муносибати ӯ, яъне салоҳиятҳо), ки одатан бо шаҳодатномадихӣ анҷом меёбанд.

Бозори меҳнат – низоми ташаккулёбии талабот ва пешниҳодот ба қувваи корӣ.

Дескриптор – (аз лотинӣ «descriptor» – тавсифкунанда) – воҳиди лексикӣ, ки барои шарҳ додани мазмуну моҳияти асосии ҳуччат, истифода карда мешавад.

Таҳассус (квалификатсия) – камолоти касбии шахс ва дараҷаи омодагии он барои иҷрои намудҳои корҳои мушаххас, ки бо мавҷудияти салоҳиятҳои аз ҷониби корфармоён эътирофшуда муайян гардида, бо ҳуччати намунаи давлатӣ тасдиқ карда мешавад.

Касб – тарзи машғулият, намуди фаъолияти меҳнатие, ки тайёрии муайян, мавҷудияти донишҳои зарурӣ, маҳорат, малака ва салоҳиятнокиро талаб менамояд ва дар натиҷаи омӯзиши махсус ё таҷриба ба даст оварда мешавад.

Маҳорат – фаъолияти, ки дар инсон дар натиҷаи таълим ва тақрори бисёрқарата ҳосил шуда, баъд ба раванди бошуурона табдил меёбад ва имкон медиҳад, ки шахс натавонад дар шароити муқаррарӣ, балки дар шароити тағйирёбанда низ амал кунад.

Салоҳият – қобилияти истифода карда тавонистани дониш, маҳорат, малака ва муносибат барои иҷрои супориш ё ҳалли масъалаҳо дар вазъиятҳои стандартӣ ва тағйирёбанда.

Стандарт (standard) – ҳуччати меъёрӣ, ки аз ҷониби мақомоти ваколатдор таҳия ва тасдиқ шудааст, дар он талаботи меъёрӣ, қоидаҳо, тавсифот ё принципҳои умумие, ки ба намудҳои гуногуни фаъолият ё натиҷаи онҳо дахлдоранд, муайян карда мешаванд. Ҳадафи ин ҳуччат расидан ба сатҳи беҳтарини низоми соҳаи мазкур мебошад.

Таснифоти миллии таҳассусҳо (ТМТ) – ҳуччати меъёрие, ки ҷаҳорҷӯбахоро муайян ва ҳамаи ихтисосҳои дар сатҳи миллий эътирофшударо идора менамояд. Таснифоти миллии таҳассусҳо дорои ҷаҳорҷӯбахое мебошад, ки аз якҷанд сатҳ иборат буда, ҳар яки онҳо дар нишондихандаҳо (дескрипторҳо)-и салоҳиятҳо, ки алоқаҳои таҳассусии байнибахширо дар бар мегиранд, тасвиф карда шуда, ҳамчунин додани ҳуччати намунаи давлатӣ дар бораи соҳиб шудан ба ихтисос дар он роҳандозӣ карда мешавад.

Таълим дар асоси салоҳият – муносибат ба таҳсилоти касбӣ-техникӣ ва омӯзиш, ки ба чӣ тавр дар ҷойи кор шахс корро иҷро карда метавонад, тақия мекунад.

Стандарти салоҳияти касб – ин ҳуҷҷатест, ки талаботи меъёрии ҳадди аққали дониш, маҳорат, малака ва муносибат (яъне салоҳиятҳо), ки барои сатҳи муайяни таҳассуси касбӣ заруранд, муайян мекунад ва шахс онҳоро бояд дар ҷойи кор дар ҳолатҳои стандартӣ ё тағйирёбанда нишон диҳад. Ҳар як кор мумкин аст, аз стандарти муқарраргардида баландтар иҷро карда шавад, дар ҳеҷ сурат на пасттар аз он. Стандарти салоҳият ба корфармо барои муайян намудани мутобиқати сатҳи таҳассуснокӣ ба талаботи истехсолот ёрӣ мерасонад ва маҳорати касбии намоишдодаи шахсро эътироф намуда, доимӣ нигоҳ доштани стандарти олии касбии ӯро тасдиқ менамояд.

Сатҳи таснифоти таҳассусҳо – ин сатҳи нишондоди мураккабии кори иҷрошаванда, мустақилият ва масъулиятнокии коргар, мувофиқ ба ҳар як сатҳ мебошад. Гузаштан аз як сатҳ ба сатҳи дигар маънии онро надорад, ки ҳамаи нишондодҳои сатҳи таҳассусиро тавсифкунанда бояд фарқ кунанд: ҳар як сатҳ навбатӣ ба муносиби дараҷаи пешин мувофиқ кунонида мешавад ва воридкунии ниҳии ҳамаи тавсифоти сатҳи пешинаро дар назар мегирад.

Малакаҳои бақортаъминкунӣ – ин амалҳои бошууронаи мутахассис, ки ба мутобиқшавии бомуваффақият дар бозори меҳнат равона карда шудаанд. Маҳорати ташкил карда тавонистани донишу малакаҳои банақшагирӣ ва пешравии касбӣ, баланд бардоштани сатҳи салоҳиятҳо барои пешравии бомуваффақият дар бозори меҳнат, дар ҳамаи бахшҳо ва зинаҳои шугло дар бар мегирад.

СБТШ-08 (ISCO-08) – Стандарти байналмилалӣ таснифоти машғулиятҳо (International Standart Classification of Occupations) соли 2008 низоми таснифот ва ҷамъбасти маълумотро дар бораи шугли касбӣ, ки дар асоси барӯйхатгирии оморӣ ва тадқиқот гирифта шудааст, ҳамчунин истифодабарии захираҳои маъмуриро ифода мекунад.

Воҳиди салоҳият – ин баёноти кӯтоҳи натиҷаи вазифаҳои салоҳият мебошад, ки маълумот дар бораи дониш, маҳорат, малака ва муносибатро дорад (дар бораи мақсадҳои воҳиди салоҳият ва доираи малакаҳое, ки ба онҳо тааллуқ дорад, васеъ маълумот медиҳад).

Воҳидҳои салоҳияти фароумумӣ (трансверсалӣ) – ин салоҳиятҳои умумӣ мебошанд, ки барои бештари касбҳо ва амалан барои ҳамаи соҳаҳо заруранд.

Воҳидҳои салоҳиятҳои заминавӣ (базавӣ) – ин чунин салоҳиятҳое мебошанд, ки дар доираи муайяни ин ва ё он соҳа талабот доранд.

Воҳидҳои салоҳиятҳои касбӣ – ин салоҳиятҳое мебошанд, ки барои иҷро намудани фаъолияти касбии мушаххас заруранд.

Воҳидҳои салоҳиятҳои махсус – ин салоҳиятҳое мебошанд, ки барои иҷрои фаъолияти хоси касбӣ истифода карда мешаванд.

Дастур оид ба ҷамъоварии далелҳо – барои гузаронидани баҳодихӣ маълумоти заруриро пешниҳод менамояд, усулҳои муносиб, захираҳои амиқ ва шароитро, ки барои гузаронидани баҳодихии воҳиди салоҳияти мушаххас

заруранд, тавсиф менамояд. Номзад дар баҳодихӣ далелҳои мушаххасро пешниҳод менамояд, ки ба баҳодихандагон барои муайян кардан ва қабули қарор, ки оё салоҳияти муайян аз худ карда шудааст ва ё шахси мазкур корро дар ҷойи корӣ мувофиқи Стандарти салоҳияти касбии тасдиқшуда иҷро карда метавонад, кӯмак мерасонад.

Навсонӣ (вариативӣ) муайян мекунад:

– аҳамияти истилоҳоти асосӣ, ки дар меъёрҳои иҷроӣ истифода мешаванд;

– навсонӣ дар вазъияти корӣ ва ҳолатҳо, ки метавонанд ба фаъолият таъсир расонанд;

– фарқияти мазмунӣ дар вобастагӣ аз воҳидҳои салоҳият ва матни муайян (чун мизочони меҳмонхона аз мизочони барои таъмири кондитсионер фарқ мекунад);

танҳо ба воҳиди салоҳияти мушаххас дахлдоранд, на ба ҳамаи воҳидҳои салоҳиятҳо дар умум.

Салоҳияти касбӣ – қобилияти истифода карда тавонистани дониш, маҳорат ва малакаҳо барои иҷрои вазифаҳои касбӣ дар вазъиятҳои стандартӣ ва тағйирёбанда.

Салоҳиятҳои умумифарҳангӣ – ин маҷмӯи дониш, малака, элементҳои таҷрибаи фарҳангӣ, ки ба шахс имкон медиҳанд дар муҳити иҷтимоӣ-иқтисодӣ озодона мавқеи худро муайян кунад, элементҳои онро истифода барад ва муносибати онро барои иҷрои вазифаҳои касбӣ ташаккул диҳад. Салоҳиятҳои умумифарҳангӣ аз воҳидҳои салоҳиятҳои трансверсалӣ (фароумумӣ) ва малакаҳои бокортаъминкунӣ иборат мебошад.

Салоҳиятнокӣ – соҳиб будан ба дониш, малакаву маҳорат ва муносибат, ки барои фаъолияти пурсамар дар соҳаи муайян зарур аст.

Талаботи бозори меҳнат – эҳтиёҷоти корфармоён ба қувваи корӣ аз рӯи гурӯҳҳои мушаххаси касб ва намудҳои машғулият.

Бо стандарти салоҳиятҳои касбҳо кӣ кор мекунад

– Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон барои муайян кардани самаранокии амалиёти сохтори ТИКТО ҚТ, таъсиррасонии он ба болоравии иқтисодии давлат, яъне алоқа бо бозори меҳнат;

– мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатии шаҳр, ноҳия барои рушди минтақаи худ;

– дар бахши таҳсилоти ибтидоии касбӣ-техникӣ ва омӯзиш;

– омӯзгорон барои донишдони он, ки чиро ба таълимгирандагон омӯзонанд;

– таълимгирандагон, барои донишдони он, ки ҷӣ хел ва чиро меомӯзанд;

– маъмурияти муассисаҳои таълимӣ барои донишдони он, ки оё сатҳи тайёрии омӯзгорон ва хатмкунандагон ба талаботи бозори меҳнат мувофиқат мекунад ё не;

– корфармоён, ки стандартҳои салоҳиятҳоро барои тақмили таҳассуси касбии кормандон истифода мекунад, то ин ки ба кормандон дар самти мутобиқшавӣ ба малакаву маҳорат ва донишҳои тағйирёбанда ва

салоҳиятнокии онҳо бо сабаби дигаргуниҳои дар технологияи истеҳсолот бамиёномада тавсияҳо диҳанд;

- шаҳрвандони алоҳида, ки меҳоҳанд маълумоти касбӣ гиранд ё сатҳи таҳассусии касбии худро ба таври инфиродӣ тақмил диҳанд;

- шаҳрвандоне, ки мустақилона таълим гирифтаанд ва меҳоҳанд ҳуҷҷати намунаи давлатӣ (сертификат ё шаҳодатнома) гиранд;

- оила, волидони таълимгирандагон, ки меҳоҳанд фаҳманд, чиро ва чӣ хел фарзандони онҳо таълим мегиранд, пас аз хатми таълим онҳо ба чӣ кор машғул мешаванд;

- шаҳрвандоне, ки меҳоҳанд ба ҷойи кори дигар гузаранд;

- шаҳрвандоне, ки меҳоҳанд норасоҳои худро дар дониш, малака, маҳорат ва муносибат, яъне салоҳиятҳои худ бартараф намоянд;

- шаҳрвандоне, ки фаъолияти соҳибкории худро васеъ кардан меҳоҳанд;

- шаҳрвандоне, ки коргарони беҳтарин шудан меҳоҳанд ва ғайра.

Стандартҳо ва меъёрҳои соҳа

Айни замон, барои соҳаи нақлиёт стандартҳо ва ҳуҷҷатҳои меъёрии зерин қабул карда шудаанд ва амал мекунанд:

- Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи таъмини амнияти экологии нақлиёти автомобилӣ аз 8 августи соли 2015, №1214;

- Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи беҳатарӣ аз сӯхтор аз 13 феввали соли 2008, №879;

- Кодекси нақлиёти автомобилии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 2 апрели 2020, №1689;

- 03.080.10 СТ РТ СТБ 960-2002. Таъмир ва хизматрасонии техникаи автомобилҳо. Талаботҳои умумии беҳатарӣ;

- 03.220.20 СТ РТ 1087-2009. Воситаҳои нақлиёти автомобилӣ. Талаботҳои беҳатарӣ ба ҳолати техникӣ;

- 43.040.40 СТ РТ ГОСТ Р 41.30-2008. Фармоишҳои якхела, ки барои тасдиқи расмӣ резинчарха (шина)-ҳо барои автомобилҳо ва ядакҳои онҳо дахлдоранд;

- 43.040.40 СТ РТ ГОСТ Р 41.34-2008. Фармоишҳои якхела барои тасдиқи расмӣ воситаҳои нақлиётӣ нисбат ба пешгирӣ намудани хатари бавучудоии сӯхтор;

- 43.040.40 СТ РТ ГОСТ Р 41.42-2008. Фармоишҳои якхела барои тасдиқи расмӣ воситаҳои нақлиётӣ нисбат ба шинондани таҷҳизоти муҳофизати (бамперҳо)-и пеш ва қафо ва ғайра;

- 43.040.40СТ РТ ГОСТ Р 41.68-2008. Фармоишҳои якхела нисбат ба тасдиқи расмӣ воситаҳои нақлиёти автомобилӣ вобаста ба ченкунии суръати ҳадди аксар (максималӣ).

Тавзеҳоти умумии касби «Челонгар-таъмирчии кузови автомобил»

Челонгар-таъмирчии кузови автомобил - автомобилро баъди дучор гардидан ба садама ба ҳолати аввалааш табдил медиҳад.

Таъмири кузови автомобил бе мубоҳиса раванди технологияи кори мураккаб, меҳнатталаб ба ҳисоб меравад. Намуди берунаи автомобил аз сифати корҳои иҷрогардида вобастагӣ дорад.

Ҳамчунин челонгар-таъмирчии кузови автомобил бояд бо мизочон равобити ғаёл дошта бошад. Аз ин лиҳоз ба челонгар-таъмирчии кузови автомобил малакаҳои муошират, ки тавассути онҳо вай ба мизоч сабабҳои носозихоро ғаҳмонда тавонад, баъдан барои бартарафкунии носозихо қадом усулҳо бояд истифода карда шаванд ва умуман барои ғаҳмондан ба мизоч, ки вай маблағҳои худро барои ҷӣ сарф мекунад, зарур мебошанд.

Челонгар-таъмирчии кузови автомобил бояд эҷодкор бошад, донишҳои махсуси техникии алоқаманд бо баҳисобгирии сарфаи маводро дошта бошад. Барои вай айнан муайян кардани ҳамаи нуқсонҳои намоён дар кузови автомобил то ранг кардани он, зарур мебошад.

Челонгар-таъмирчии кузови автомобил иҷро мекунанд:

- коркарди челонгариҳои ҷузъҳо бо истифодаи абзорҳо, асбобҳои челонгарӣ ва ченкуни - назоратӣ;
- рост (дуруст) кардани қисмҳои рӯйбаст ва ҷузъҳои кузови автомобилҳои боркаш, мошинҳои сабукрав бо ёрии асбоби росткунӣ;
- бартараф кардани қачиҳои дутарафа дар кузов, ҳангоми барқароркунии шаклҳои ҳандасӣ (геометрический) ва андозаҳои вай;
- омода кардани ҷузъ ва қисматҳои кузови автомобилҳои сабукрав барои гудохтан;
- тоза кардани ҷойҳои лаҳим (кафшершудаи) дарун ва гудохтаи кузов;
- таъмири қисматҳои ҷузъҳои зарардидаи кузов ва ё ивази онҳо бо истифодабарии қисматҳои ниҳодашаванда аз варақаи филизӣ бо ба онҳо додани шакли барқароршуда.
- ба қисмҳо ҷудо кардани кузови автомобил пеш аз корҳои ҳамворкунӣ ва рангкунӣ;
- росткунӣ, ҳамворкунии кузови зарардида;
- иваз кардани қисмҳои зарардида, авфзудан ва рост кардан;
- ғурагач кардан, таҳрангкунӣ, пардоздиҳӣ ва пӯшиш бо лок;
- ҳимоя аз зангзанӣ ва гравия;
- пардоздиҳӣ.

Ҳангоми кор челонгар-таъмирчии кузови автомобил дар ҷои кори худ шахсони бегонро роҳ надиҳад, дар раванди таъмири кузови автомобил онро беназорат нагузорад. Вайронкунии ин қоидаҳо ба фалокатҳои ҷиддӣ оварда мерасонад ва барои ин чораҷӯиҳои қатъӣ таъин карда мешавад.

Рӯйхати воҳидҳои салоҳиятҳои касби «Челонгар-таъмирчии кузови автомобил» сатҳи 2-юми Таснифоти миллии тахассусҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон

Рамзи воҳидҳои салоҳиятҳо	Номгуи воҳидҳои салоҳиятҳо
Воҳидҳои салоҳиятҳои фароумумӣ (трансверсалӣ)	
ТС 01-1/01	Гузаштан аз муоинаи тиббӣ
ТС 03-1/01	Кор кардан дар даста ва бо мизочон
ТС 04-1/01	Расонидани ёрии аввалия
ТС 05-2/01	Истифода намудани технологияҳои иттилоотӣ-компютерӣ
Воҳидҳои салоҳиятҳои заминавӣ	
ТВ 01-1/01	Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ
ТВ 02-2/01	Муошират кардан бо забонҳои хориҷӣ дар сатҳи заминавӣ
ТВ 03-2/01	Чамъоварӣ намудани партовҳо бо назардошти партовкорбарорӣ
Воҳидҳои салоҳиятҳои касбӣ	
ТИ 7231-01-2/01	Иваз намудани қисми таъмирнашавандаи кузови автомобил
ТИ 7231-02-2/01	Гирифтани мавод ва қисмҳои оташангези автомобил
ТИ 7231-03-2/01	Таҳранг намудани сатҳи қисмҳо ва чузъҳои рангшаванда
ТИ 7231-04-2/01	Ғўрагач кардани (шпаклёвка) ҷойҳои нуқсондор бо маводи махсус (стекловолокно)
ТИ 7231-05-2/01	Ранг намудани ҷойҳои тайёршуда
ТИ 7231-06-2/01	Иҷро намудани корҳои сайқалдиҳӣ ва ҷилодиҳии сатҳи рангкардашуда
ТИ 7231-07-2/01	Ба анҷом расонидани корҳо

Малакаҳои бокортаъминкунии касби «Челонгар-таъмирчии кузови автомобил», сатҳи 2-юми Таснифоти миллии тахассусҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон

Малакаҳои бокортаъминкунӣ	Малакаҳое, ки корфармоён ҳамчун зарурӣ муайян мекунанд
Муоширате, ки ба самаранок ва мутаносиб будани муносибатҳоро байни ҳамкорон ва мизочон/фармоишгарон мусоидат менамояд	-шунидан ва дарк кардан; -бурро ва кушоду равшан баён намудан; -меҳрубон будан; -суботкор будан; -мубодилаи иттилоот кардан; -бо забони хориҷӣ дар сатҳи заминавӣ муошират кардан.
Кор дар даста, ки ба муносибатҳои кори самаранок ва дастоварди натиҷаҳо мусоидат менамояд	-дар дастаҳои синну соли гуногун, новобаста аз ҷинс, наҷод ва мансубияти динӣ кор кардан; -мустақилона ва ба сифати аъзои даста кор кардан; -дақиқӣ; -масъулнокӣ; -меҳнатдӯстӣ; -сарфакорӣ; -донистани Кодекси меҳнат.
Маҳорати ҳал намудани мушкилоте, ки барои ба даст овардани натиҷаҳои	-зоҳир намудани мустақилият ва ташаббускорӣ дар ошкор ва бартараф кардани мушкилот; -дурандешӣ;

самаранок мусоидат менамояд	-бовичдонӣ; -махорати расонидани ёрии аввалия.
Ташаббус ва уҳдабарой, ки барои бадастовариин натиҷаҳои инноватсионӣ мусоидат менамояд	-мубокишавӣ ба вазъиятҳои нав; -муайян кардани имкониятҳои барои дигарон ғайриҷашмдошт; -татбиқ кардани ғояҳо ба амал; -иштирок дар раванди ташаккулёбии пайваста; -омодагӣ ба навоарҳо; -зирагӣ.
Банақшагирӣ ва ташкили фаъолият, ки банақшагирии стратегии дарозмуҳлат ва кӯтоҳмуҳлатро таъмин менамояд.	-мақсадгузориин мушаххас ва натиҷаҳои кор; -банақшагирии кор ва истифодаи захираҳо, аз ҷумла идоракунии вақт; -муайян ва ҷобачокунии афзалиятҳо; -ҳамоҳангсозии вазифаҳо барои худ ва дигарон; -бодикқатӣ; -муташаққилӣ; -қоидаҳои тартиботи дохилии ташкилот/корхона.
Худидоракуние, ки ба қаноатмандӣ ва рушди кормандон мусоидат менамояд	-мавҷудияти диди шахсӣ ва мақсадҳо; -боварӣ ба ғояҳо ва диди шахсӣ; -устувориин ахлоқӣ; -масъулиятнокӣ -риояи одоб (этика) ва зебошиносӣ (эстетика).
Омӯзише, ки ба мунтазам ташаккулёбии фаъолияти кормандон/ширкатҳо ва ноил шудан ба натиҷаҳои мусбӣ мусоидат менамояд	-эътирофи зарурияти таълим бо назардошти тағйиротҳо; -омода будан ба сарфи вақт ва сармоя кӯшиш ба омӯхтани малакаҳои нав; -хоҳиши таълим дар ҷойи кор ва бидуни он; -самимият барои ғояҳо ва усулҳои нави идоракунии худомӯзӣ; -дастгирии ҳамкорон ва барқарор кардани робитаҳо; -истифодаи таълим ба масъалаҳои «техникӣ» (масалан, омӯзиши маҳсулот) ва «мушкилоти одамон» (масалан, ҷанбаҳои байнишахсиятӣ ва фарҳангии кор)
Технологияе, ки барои ҳалли самаранокӣ вазифаҳо мусоидат менамояд	-донистани малакаҳои заминавии технологияи иттилоотӣ; -хоҳиши аз худ кардани малакаҳои нави технологияи иттилоотӣ; -мавҷудияти тавоноии ҷисмонии мувофиқ.

Воҳидҳои салоҳиятҳои фароумумӣ (трансверсалӣ)

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Гузаштан аз муоинаи тиббӣ	ТС 01-1/01
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди омодагӣ ва гузаштан аз муоинаи тиббиро бо мақсади таъмин намудани саломатӣ барои иҷрои ухдадорихои вазифавӣ, ошкор ва табобати саривактии беморӣ ва пешгирӣ аз онро тавсиф менамояд.	
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - ҳангоми ба қор қабул шудан; - гузаштани муоинаи тиббии нақшавӣ ва ғайринақшавӣ тибқи ҷадвали ташкилот.	
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - маҳорати баён кардани мақсади худ; - маҳорати гӯш кардан ва шундан; - маҳорати таҳлили тавсияҳои хаттӣ.	
Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷрои (МИ) ВС
1. Шиносой бо тартиби гузаштан аз муоинаи тиббӣ	1.1. Шиносой бо ҳуҷҷатҳо оид ба гузаштани муоинаи тиббӣ. 1.2. Шиносой бо намудҳои муоинаи тиббӣ тибқи ҷадвали тасдиқшуда.
2. Гузаштан аз муоинаи тиббӣ	2.1. Гузаштани муоинаи тиббии муқаддимаӣ, ҳатмӣ, даврӣ ва ғайринавбатӣ тибқи ҷадвали тасдиқшуда. 2.2. Пешниҳод намудани маълумотнома/дафтарчаи беҳбудсозӣ (санитарӣ) баъди батасвибрасонӣ ба корхона/ташкилот.

Малакаҳои талабшаванда:	- риоя намудани беҳдошт (гигиена)-и шахсӣ; - гирифтани маълумот оид ба гузаштани муоинаи тиббӣ; - гузаштани муоинаи тиббии муқаддимаӣ, ҳатмӣ, даврӣ ва ғайринавбатӣ тибқи ҷадвали тасдиқшуда; - пешниҳод намудани маълумотнома/дафтарчаи беҳбудсозӣ (санитарӣ) баъди батасвибрасонӣ ба корхона/ташкилот.
Донишҳои талабшаванда:	- муқаррарот оид ба қонунгузориҳои меҳнат; - маълумотнома/дафтарчаи беҳбудсозӣ (санитарӣ) ва вазифаи он; - қоидаҳои гузаштан аз муоинаи тиббӣ.
Муносибати талабшаванда ба қор:	Чунин бояд буд: - бодикқат; - боинтизом; - бомасъул; - бовиҷдон.

Дастур оид ба чамъоварии далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳоиди маҳсулоти тайёр	Ҳатмӣ ба саволҳои ҷавоб додан/тестҳо	Шифоӣ ба саволҳои ҷавоб додан/мусоҳиба	Кори лоиҳавӣ	Чамъоварии ҳуҷҷатҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Мубоҳиса	Намоишдиҳӣ/рунамоӣ (Презентатсия)	Бозии нақшӣ	Далелҳои чамъовардаи таълимгиранда/худбаҳоиди	Баҳоиди тарафи сеюм
Элементи 1. Шиносоӣ бо тартиби гузаштан аз муоинаи тиббӣ											
1.1. Шиносоӣ бо ҳуҷҷатҳо оид ба гузаштани муоинаи тиббӣ				✓							
1.2. Шиносоӣ бо намудҳои муоинаи тиббӣ тибқи ҷадвали тасдиқшуда				✓							
Элементи 2: Гузаштан аз муоинаи тиббӣ											
2.1. Гузаштани муоинаи тиббии муқаддимаӣ, ҳатмӣ, даврӣ ва ғайринавбатӣ тибқи ҷадвали тасдиқшуда											✓
2.2. Пешниҳод намудани маълумотнома/дафтарчаи беҳбудсозӣ (санитарӣ) баъди батасвибрасонӣ ба корхона/ташкilot											✓

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Намудҳои муоинаи тиббӣ:	- муқаддимаӣ; - ҳатмӣ; - даврӣ; - ғайринавбатӣ.
--------------------------------	--

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Кор кардан дар даста ва бо мизочон/фармоишгарон	ТС 03-1/01
Воҳиди салоҳияти мазкур корҳои умумии мақсадноки даста, ки вазифаи умумиро бо қоидаҳои муқаррарнамудаи таъшилот ҳал мекунад, тавсиф менамояд. Коргарон дар қомебиҳои даста манфиати шахсӣ доранд.	
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур:	
- ҳангоми кор дар қоллективи ҳар таъшилот/корхона.	
- Шартҳои қаблӣ (пешакӣ):	
- вучуд надоранд.	

Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷрои (МИ)-и ВС
1. Муайян кардани мақсад ва вазифаҳо	1.1. Муайян кардани мақсад ва вазифаҳои кор дар даста якҷоя бо ҳамкорон. 1.2. Муайян кардани ҷойкунонии афзалиятҳо ва иҷрои масъалаҳои алоҳида дар муҳлати таъиншуда. 1.3. Мувофиқа ва мутобиқ кардани ухдадорихои инфиродӣ барои ноилшавӣ ба мақсадҳои гузошташуда.
2. Кор кардан дар даста	2.1. Изҳори боварӣ кардан, дастгирӣ ва эҳтиром нисбати аъзоёни даста дар фаъолияти ҳаррӯза. 2.2. Эътирофи <i>фарқиятҳои фарҳангӣ</i> дардаста. 2.3. Ҳангоми зарурат истифода бурдани ёрии дигар аъзоёни даста. 2.4. Эътино (муассирӣ) ба робитаи мутақобила ва иттилоот аз ҷониби дигар аъзоёни даста.
3. Риоя кардани одоб ва зебӣ (этика ва эстетика)	3.1. Муошират намудан бо ҳамкорон боадабона, хушмуомила. 3.2. Истифода бурдани забон ва лаҳни мутобиқ ба вазъияти зикршуда дар робитаи хаттӣ ва ҳам шифоҳӣ. 3.3. Истифода бурдани <i>муоширати ғайришифоҳии</i> мувофиқ. 3.4. Таҳаммулпазирӣ нисбат ба фарқиятҳои фарҳангӣ ва иҷтимоӣ. 3.5. Истифодаи усулҳои фаъоли гӯш кардан. 3.6. Интиҳоби воситаи робитаи мувофиқ вобаста аз вазъияти муайян. 3.7. Истифодаи боодобонаи воситаҳои робита тибқи протоколҳои стандартӣ ва расму тартиби ташкилӣ.

Малакаҳои талабшаванда:	- муошират, алоқаманд ба шумидан (гӯшдиҳӣ); - савол додан; - муоширати хаттӣ, возеҳ ва кӯтоҳ навиштани паём, қайдҳо, мактубҳо; - ба шахси вазифааш баландтар итоат кардан; - ба дарккунӣ кӯшиш кардан; - бо атрофиён эҳтиромона муносибат кардан; - ошкор ва воқиф шудан ба вазъияти муноқишавӣ, шикоятҳо дар доираи масъулият; - дар даста кор кардан; - гӯш додан ва шунавидан; - малакаҳои заминавии босаводона хондан; - малакаҳои худидоракунии.
Донишҳои талабшаванда:	- мақсад ва вазифаҳои кор дар даста якҷоя бо ҳамкорон; - бартарихи кор дар даста; - воситаҳои робитаӣ; - принципҳои кори даста; - тавсифот, усул ва меъёрҳои истифодаи воситаҳои гуногуни муошират; - намудҳои қабул ва қоидаҳои рафтор дар онҳо; - мафҳуми этика ва ахлоқ; - одоби сӯҳбат ва маданияти нутқ; - симои зоҳирӣ;

	- хусни рафтори расмӣ ва сиёсӣ; - тарзи рафтор дар ҷойҳои ҷамъиятӣ, ҷойи кор; - одоби сӯҳбатҳои телефонӣ бо мизоҷон ва ҳамкорон; - калима, ибора ва услуби сӯҳбати телефонӣ.
Муносибати талабшаванда ба кор:	- ба шахси вазифааш баландтар итоат кардан; - ба дарккунӣ кӯшиш кардан; - бо атрофиён эҳтиромона муносибат кардан. Чунин бояд буд: - бодикқат; - покизақор; - масъул; - уҳдабаро; - меҳрубон; - ташаббускор.

Дастур оид ба ҷамъоварии далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳоидиҳии маҳсулоти тайёр	Ҳагӣ ба саволҳои ҷавоб додан/тестҳо	Шифоҳӣ ба саволҳои ҷавоб додан/Мусоҳиба	Кори лоиҳавӣ	Ҷамъоварии ҳуҷҷатҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Мубоҳиса	Намоишдиҳӣ/рӯнамоӣ (Презентатсия)	Бозии нақшӣ	Далелҳои ҷамъовардаи таълимгиранда/худбаҳоидиҳӣ	Баҳоидиҳии тарафи сеюм
Элементи 1: Муайян кардани мақсад ва вазифаҳо											
1.1. Муайян кардани мақсад ва вазифаҳои кор дар даста якҷоя бо ҳамкорон											✓
1.2. Муайян кардани ҷойкунонии афзалиятҳо ва иҷрои масъалаҳои алоҳида дар муҳлати таъиншуда											✓
1.3. Мувофиқа ва мутобиқ кардани уҳдадорҳои инфиродӣ барои ноилшавӣ ба мақсадҳои гузошташуда											✓
Элементи 2. Кор кардан дар даста											
2.1. Изҳори боварӣ кардан, дастгирӣ ва эҳтиром нисбати аъзоёни даста дар ҷамоияти ҳаррӯза											✓
2.2. Эътирофи <i>фарқиятҳои фарҳангӣ</i> дар даста											✓
2.3. Ҳангоми зарурат											✓

истифода бурдани ёрии дигар аъзоёни даста											
2.4. Эътино (муассирӣ) ба робитаи мутақобила ва иттилоот аз ҷониби дигар аъзоёни даста											√
Элементи 3: Риоя кардани одоб ва зебӣ (этика ва эстетика)											
3.1. Муоширатнамудан бо ҳамкорон боадабона, хушмуомила	√										
3.2. Истифода бурдани забон ва лаҳни мутобиқ ба вазъияти зикршуда дар робитаи хаттӣ ва ҳам шифоҳӣ	√										
3.3. Истифода бурдани муоширати ғайришифоҳии мувофиқ	√										
3.4. Изҳори таҳаммулпазирӣ нисбат ба фарқиятҳои фарҳангӣ ва иҷтимоӣ	√										
3.5. Истифодаи усулҳои фаъоли гӯш кардан	√										
3.6. Интиҳоби воситаи робитаи мувофиқ вобаста аз вазъияти муайян	√										
3.7. Истифодаи боодобонаи воситаҳои робита тибқи протоколҳои стандартӣ ва расму тартиби ташкилӣ	√										

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Фарқиятҳои фарҳангӣ:	- намудҳои саломдихӣ, хайрбод ва гуфтугӯ; - забони имову ишораҳо; - махсусияти услубҳои миллии муомилаи корӣ; - махсусияти муносибати байнифарҳангӣ.
Муоширати ғайришифоҳӣ:	- забони имову ишора; - риоя кардани фосолаи муайян байни шарикон.

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Расонидани ёрии аввалия	ТС 04 – 2/01
Воҳиди салоҳияти мазкур малака ва донишҳои заруриро барои расонидани ёрии аввалия ва ниғаҳдорӣ ҳаёт дар давраи то расонидани ёрии тиббӣ тавсиф менамояд.	
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - ҳангоми арзёбии ҳолатҳои руҳдода, бартараф кардани таваккалҳои мушаххас, хавф ва захмҳои ба он алоқаманд.	

Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - ТС 03 – 1/01 Кор кардан дар даста ва бо мизочон/фармоишгарон.	
Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷрои (МИ) ВС
1. Арзёбии ҳолати рухдода	1.1. Арзёбии вазъият ва кам кардани хатар , ба вучуд оварандаи таваккали захмгирӣ ё беморӣ барои худ ва дигарон. 1.2. Ошкор кардани ҳодисаи нохуш, захм, беморӣ ва арзёбии ҳолати ҷабрдида. 1.3. Даъват намудани ёрии таъҷилӣ. 1.4. Оромона ба ҷабрдида дар бораи ҳолати ӯ иттилоъ дода, таскин намудан. 1.5. Истифода бурдани ашё ё таҷҳизоти дастрас барои худро бароҳат ҳис кардани ҷабрдида. 1.6. Бо ҷабрдида босаброна муошират карда, ҳамдардӣ ва эҳтиром зоҳир намудан.
2. Расонидани ёрии аввалия ҳангоми осеб дидан аз барқ ва раъд	2.1. Бартараф намудани таъсири омилҳои хавфнок (аз таъсири ҷараёни барқӣ озод кардан, хомӯш кардани либосҳои сӯхта, аз об дур кардани ҷабрдида ва ғайра). 2.2. Муайян намудани характери зарари ба ҳаёти ҷабрдида бештар таҳдидкунанда. 2.3. Иҷро намудани пайдарпайии амалҳо оид ба наҷот додани ҷабрдида.
3. Расонидани ёрии аввалия ҳангоми хунравӣ	3.1. Расонидани ёрӣ дар боздошти хунравӣ. 3.2. Истифодаи фишороварии мустақим ба ҷароҳат.
4. Расонидани ёрии аввалия ҳангоми шикасти устухон	4.1. Беҳаракат кардани қитъаи шикаст. 4.2. Карахт кардани қитъаи шикаст. 4.3. Тахтачабандӣ (шинагузорӣ) кардани узви шикастаи бадан.
5. Расонидани ёрии аввалия ҳангоми ғарқшавӣ	5.1. Додани нафаси сунъӣ. 5.2. Гузаронидани масҳи мустақим ба қафаси сина.
6. Расонидани ёрии аввалия ҳангоми нафасгиршавӣ	6.1. Истифода бурдани усули Геймлих. 6.2. Такрор кардани усул то аз нойи нафас баромадани монеа.
7. Расонидани ёрии аввалия зимни сӯхтан	7.1. Баровардан ба ҷойи беҳатар. 7.2. Коркарди ҷойи сӯхта.
8. Расонидани ёрии аввалия ҳангоми зарбхӯрии майна	8.1. Санҷидани нишонаҳои зарбхӯрӣ. 8.2. Муайян кардани нишонаҳо (азҳушравӣ, аз даст додани тамоюлот, хирашавии хотира, сарчархзанӣ, дилбеҳузурӣ).
9. Расонидани ёрии аввалия ҳангоми осеб дидани сутунмуҳра	9.1. Иҷрои амали дуруст ҳангоми гумонбарии осеби сутунмуҳра. 9.2. Зоҳир намудани эҳтиёткорӣ ҳангоми додани нафаси сунъӣ.
10. Расонидани ёрии аввалия ҳангоми ҳолатҳои фаврии ғайримуқаррарӣ	10.1. Расонидани ёрӣ ҳангоми сактаи дил. 10.2. Расонидани ёрӣ ҳангоми сактаи асаб. 10.3. Расонидани ёрӣ ҳангоми захролудшавӣ.
11. Иттилоъ додан ба кормандони тиб оид ба расонидани ёрӣ	11.1. Иттилоъ додан оид ба вақт ва ҷораҳои андешида. 11.2. Иттилоъ додан оид ба дорувориҳои истифодашуда.
Малакаҳои талабшаванда:	- риоя намудани қоидаҳои техникаи беҳатарии барқӣ; - муайян намудани хатарҳои барқӣ;

	- бартараф намудани хатарҳои ба ҳаёти инсон таҳдидунонда; - истифода намудани дастурамалҳо оид ба истифодабарии асбобу таҷҳизоти барқӣ; - арзёбии вазъият ва кам кардани хунравӣ; - ошкор кардани ҳодисаи нохуш, захм ва арзёбии ҳолати ҷабрдида; - даъват намудани ёрии таъҷилӣ; - иттилоъ додан оид ба дорувориҳои истифодашуда; - оромона ба ҷабрдида дар бораи ҳолати ӯ иттилоъ дода, таскин намудан; - истифода бурдани ашё ё таҷҳизоти дастрас барои худро бароҳат ҳис кардани ҷабрдида; - бо ҷабрдида босаброна муошират карда, ҳамдари ва эҳтиром зоҳир намудан; - истифода намудани тахтача/чӯбча барои мустаҳкам кардани шикаст; - додани нафаси сунъӣ; - масҳ кардани дил ва қафаси сина; - хондан, фаҳмидани дастурамал ва истифода бурдани он; - истифодаи воситаҳои сӯхторхомӯшкунӣ; - расонидани ёрӣ ҳангоми сактаи дил; - расонидани ёрӣ ҳангоми сактаи асаб; - расонидани ёрӣ ҳангоми захролудшавӣ.
Донишҳои талабшаванда:	- қоидаҳои техникаи беҳатарии барқӣ; - хатарҳои барқии ҳангоми кор руҳдода; - қоидаҳои бартарафкунии хатарҳои ба ҳаёти инсон таҳдидунонда; - амалҳо оид ба наҷот додани ҷабрдида; - дастури Ҳилоли Аҳмар оид ба принципҳои расонидани ёрии аввалия; - дастурамали расонидани ёрии аввалия ҳангоми хунравӣ; - дастурамали расонидани ёрии аввалия ҳангоми шикасти устухон; - дастурамали расонидани ёрии аввалия ҳангоми ғарқшавӣ ва нафасгиршавӣ; - дастурамали расонидани ёрии аввалия зимни сӯхтан; - дастурамали расонидани ёрии аввалия ҳангоми зарбхӯрии майна ва осеб дидани сутунмуҳра; - монеташавии роҳҳои нафасгирӣ/нафастангӣ; - сӯхтан (ҳароратӣ, кимиёвӣ, барқӣ, соишхӯрӣ); - қоида ва тартиби додани нафаси сунъӣ.
Муносибати талабшаванда ба кор:	Чунин бояд буд: - бодикқат; - покизакор; - масъул; - уҳдабаро; - мушфик; - раҳмдил.

Дастур оид ба чамъоварии далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди қор	Баҳодиҳии маҳсулоти тайёр	Ҳагтӣ ба саволҳои ҷавоб додан/тестҳо	Шифохӣ ба саволҳои ҷавоб додан/Мусоҳиба	Қори лоиҳавӣ	Чамъоварии хуччатҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Мубоҳиса	Намоишдихӣ/рӯнамоӣ (Презентатсия)	Бозии нақшӣ	Далелҳои чамъовардаи таълимигранда/худбаҳолиҳӣ	Баҳодиҳии тарафи сеюм
Элементи 1: Арзёбии ҳолати руҳдода											
1.1. Арзёбии вазъият ва кам кардани хатар , ба вучуд оварандаи таваккали захмгирӣ ё беморӣ барои худ ва дигарон				✓							
1.2. Ошқор кардани ҳодисаи нохуш, захм, беморӣ ва арзёбии ҳолати ҷабрдида				✓							
1.3. Даъват намудани ёрии таъҷилӣ				✓							
1.4. Оромона ба ҷабрдида дар бораи ҳолати ӯ иттилоъ дода, таскин намудан									✓		
1.5. Истифода бурдани ашё ё таҷҳизоти дастрас барои худро бароҳат ҳис кардани ҷабрдида									✓		
1.6. Бо ҷабрдида босаброна муошират карда, ҳамдардӣ ва эҳтиром зоҳир намудан									✓		
Элементи 2:Расонидани ёрии аввалия ҳангоми осеб дидан аз барқ ва раъд											
2.1. Бартараф намудани таъсири омилҳои хавфнок (аз таъсири чараёни барқӣ озод кардан, хомӯш кардани либосҳои сӯхта, аз об дур кардани ҷабрдида ва ғайра)									✓		
2.2. Муайян намудани характери зарари ба ҳаёти ҷабрдида бештар таҳдидкунанда									✓		

2.3. Иҷро намудани пайдарпайии амалҳо оид ба наҷот додани ҷабрдида									√		
Элементи 3:Расонидани ёрии аввалия ҳангоми хунравӣ											
3.1. Расонидани ёрӣ дар боздошти хунравӣ									√		
3.2. Истифодаи фишороварии мустақим ба ҷароҳат									√		
Элементи 4: Расонидани ёрии аввалия ҳангоми шикасти устухон											
4.1. Беҳаракат кардани қитъаи шикаст									√		
4.2. Карахт кардани қитъаи шикаст									√		
4.3. Тахтачабандӣ (шинагузорӣ) кардани узви шикастаи бадан									√		
Элементи 5: Расонидани ёрии аввалия ҳангоми ғарқшавӣ											
5.1. Додани нафаси сунъӣ									√		
5.2. Гузаронидани масҳи мустақим ба қафаси сина									√		
Элементи 6: Расонидани ёрии аввалия ҳангоми нафасгиршавӣ											
6.1. Истифода бурдани <i>усули Геймлих</i>									√		
6.2. Такрор кардани усул то аз нойи нафас баромадани монеа									√		
Элементи 7: Расонидани ёрии аввалия зимни сӯхтан											
7.1. Баровардан ба ҷойи беҳатар									√		
7.2. Коркарди ҷойи сӯхта									√		
Элементи 8: Расонидани ёрии аввалия ҳангоми зарбхӯрии майна											
8.1. Санҷидани нишонаҳои зарбхӯрӣ									√		
8.2. Муайян кардани нишонаҳо (азхушравӣ, аз даст додани тамоюлот, хирашавии хотира, сарҷархзанӣ, дилбеҳузури)									√		
Элементи 9: Расонидани ёрии аввалия ҳангоми осеб дидани сутунмуҳра											
9.1. Иҷрои амали дуруст ҳангоми гумонбарии осеби сутунмуҳра									√		
9.2. Зоҳир намудани эҳтиёткорӣ ҳангоми додани нафаси сунъӣ									√		

Элементи 10: Расонидани ёрии аввалия ҳангоми ҳолатҳои фаврии ғайримукаббатӣ											
10.1. Расонидани ёрӣ ҳангоми сактаи дил									√		
10.2. Расонидани ёрӣ ҳангоми сактаи асаб									√		
10.3. Расонидани ёрӣ ҳангоми захролудшавӣ									√		
Элементи 11: Иттилоъ додан ба кормандони тиб оид ба расонидани ёрӣ											
11.1. Иттилоъ додан оид ба вақт ва чораҳои андешида									√		
11.2. Иттилоъ додан оид ба дорувориҳои истифодашуда									√		

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Ҳатар –	- ҷисмонӣ; - биологӣ; - кимиёвӣ; - марбут ба омили инсонӣ.
Усули Геймлих –	Тартиби амал ҳангоми расонидани ёрӣ ба нафасгиршуда: - бояд аз паси ҷабрдида истода (агар ҳанӯз рост истода ва ба ҳуш бошад), бо дастон ўро дар бар гирифтанд; - як дастро мушт карда, бо он тарафе, ки ангушти калон дорад, ба шиками ҷабрдида дар сатҳи байни нофу қавсаҳои тахта (қабурға)-ҳо гузоштан; - кафи дигар дастро ба болои мушт гузошта, бо тапишдиҳии зуд ба боло бо мушт ба шикам зер мекунад; - дастонро баробари ин якбора аз оринҷ қат мекунад, лекин қавсаи синаи ҷабрдида зер кардан лозим нест; - ин усулро ҳангоми зарурат чанд маротиба такрор мекунад, то роҳи нафас кушода шавад; - агар роҳи нафас кушода шавад, нафасгирии одам барқарор мешавад ва рангу рӯяш муътадил мегардад.

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Истифода намудани технологияҳои иттилоотӣ-компютерӣ	ТС 05-2/01
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди шиносӣ бо технологияи иттилоотиро дар сатҳи заминавӣ - кор бо муҳаррири матнӣ ва графикӣ, почтаҳои электронӣ, ҷустуҷӯ ва бозкашии (скачивание) иттилоотро аз Интернет тавсиф менамояд.	
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур:	
- қобили истифода ба ҳар корманд.	
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ):	
- тавонистани хондан ва навистан.	
Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷрои (МИ) ВС
1. Шиносӣ бо сохти компюте	1.1. Шиносӣ бо функсияҳо (амалкардҳо)-и қисмҳои асосии компютери фардӣ. 1.2. Кор кардан бо қисмҳои иловагии компютер.

2. Кор кардан дар барномаи «WINDOWS»	2.1. Омода намудани компютер ба кор. 2.2. Истифода намудани <i>гурӯҳи тугмачаҳо (клавишҳо) дар ҳарфкалид (клавиатура)</i> . 2.3. Кор кардан бо файлҳо. 2.4. Кор кардан бо <i>лавҳаи идоракунӣ</i> .
3. Кор кардан дар барномаи офисӣ	3.1. Кор кардан дар барномаи «WORD». 3.2. Кор кардан дар барномаи «POWER POINT». 3.3. Кор кардан бо муҳаррири матнӣ. 3.4. Кор кардан бо муҳаррири графикӣ.
4. Пайваст ва истифода намудани «Интернет»	4.1. Истифода намудани таҷҳизоти васлгарӣ барои пайвастшавӣ бо Интернет. 4.2. Кор кардан бо <i>хадамоти ҷустуҷӯӣ</i> ҷиҳати дарёфти маълумот/иттилоот. 4.3. Кор кардан бо <i>браузерҳо</i> .
5. Кор кардан бо почтаҳои электронӣ	5.1. Бақайдгирӣ дар почтаи электронӣ (почта, шабакаҳои иҷтимоӣ). 5.2. Ирсол ва қабул намудани мактубҳо тариқи почтаи электронӣ.

Малакаҳои талабшаванда:	- пайваст кардани таҷҳизоти компютерӣ; - муайян намудани наслҳои компютерҳо; - кор кардан бо қисмҳои иловагӣ (принтер, сканер, манбаи тағзияи муттасил (UPS) ва ғайра; - истифода намудани компютерҳо ва барномаҳои он; - кор кардан бо ҳомили файлҳо; - кор кардан бо барномаҳои зиддивирӯсӣ; - сохтани файлҳо ва сабт кардани онҳо дар компютер; - сохтани файли «WORD» дар компютер ва сабт кардани он; - сохтани файли барномаи «POWER POINT» ва сабт кардани он; - чоп кардани ҳуҷҷатҳо дар компютер; - ворид намудани расм ва графикҳо дар барномаҳои офисӣ; - ҷӯрсозии параметрҳои Интернет; - боргирии маълумот аз Интернет; - кор кардан бо ҷустуҷӯгарҳо (браузерҳо)-и Интернет; - кор кардан бо мессенҷерон; - қабул, ирсол ва эътиноӣ (игнорировать) мактубҳои почтаи электронӣ.
Донишҳои талабшаванда:	- наслҳои компютерҳо; - қисмҳои асосӣ ва иловагии компютер; - гурӯҳи тугмачаҳо (клавишҳо); - функсияҳои қисмҳои иловагӣ (принтер, сканер), манбаи тағзияи муттасил (UPS) ва ғайра; - системаи амалиётии компютер; - драйверҳои қисмҳои иловагӣ; - лавҳаи идоракунӣ ва дохилшавӣ ба он; - намудҳои барномаҳои офисӣ; - тарзи насб кардани барномаҳои офисӣ дар компютер; - тартиби кори барномаҳои офисӣ;

	- дастрас намудани барномаҳои офисӣ аз Интернет ва ширкати истеҳсолкунанда; - таҷҳизот ва дастгоҳ барои пайваستшавӣ ба хатти Интернет; - тарзи бехатар кор кардан дар шабакаи Интернет; - хадамоти ҷустуҷӯӣ ва шабакаҳои иҷтимоӣ; - кибернетика ва кибертерроризм ва пешгири аз онҳо; - намудҳои мессенҷерон ва тарзи кори онҳо; - почтаи электронӣ ва тарзи дурусти истифодаи он; - бехатарӣ ва ҳифзи маълумот ҳангоми кор бо почтаҳои электронӣ ва шабакаҳои иҷтимоӣ.
Муносибати талабшаванда ба кор:	- Чунин бояд буд: - бодикқат; - покизақор; - масъул; - эҳтиётқор.

Дастур оид ба ҷамъоварии далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳоидиҳои маҳсулоти тайёр	Ҳатгӣ ба саволхочавоб додан/тестҳо	Шифохӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Кори лоиҳавӣ	Ҷамъоварии ҳуҷҷатҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Мубоҳиса	Намоишдиҳӣ/рӯнамоӣ (Презентатсия)	Бозиҳои нақшӣ	Далелҳои ҷамъовардаи таълимигиранда/худбаҳоидиҳӣ	Баҳоидиҳои тарафи сеюм
Элементи 1: Шиносӣ бо сохти компютер											
1.1. Шиносӣ бо функсияҳои қисмҳои асосии компютери фардӣ			√								
1.2. Кор кардан бо қисмҳои иловагии компютер	√		√								
Элементи 2: Кор кардан дар барномаи «WINDOWS»											
2.1. Омода намудани компютер ба кор	√										
2.2. Истифода намудани гурӯҳи тугмачаҳо (клавишҳо) дар ҳарфкалид (клавиатура)	√										
2.3. Кор кардан бо файлҳо	√										
2.4. Кор кардан бо лавҳаи идоракунии	√										
6. Элементи 3: Кор кардан дар барномаи офисӣ											

3.1. Кор дар барномаи «WORD»		√									
3.2. Кор дар барномаи «POWER POINT»								√			
3.3. Кор бо муҳаррири матнӣ		√									
3.4. Кор бо муҳаррири графикӣ		√									
Элементи 4: Пайваст ва истифода намудани «Интернет»											
4.1. Истифода намудани таҷҳизоти васлгарӣ барои пайвастшавӣ бо Интернет	√										
4.2. Кор кардан бо хадамоти ҷустуҷӯӣ ҷиҳати дарёфти маълумот/иттилоот	√										
4.3. Кор кардан бо браузерҳо	√										
Элементи 5: Кор кардан бо почтаҳои электронӣ											
5.1. Бақайдгирӣ дар почтаи электронӣ (почта, шабакаҳои иҷтимоӣ)	√										
5.2. Ирсол ва қабул намудани мактубҳо тариқи почтаи электронӣ	√										

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Компютери фардӣ (КФ) –	- компютере, ки онро танҳо як одам истифода мебарад (ё соҳибӣ мекунад) (аз калимаи «personal», яъне барои як фард)
Қисмҳои асосӣ ва иловагии компютер:	қисмҳои асосии компютер: - монитор; - блоки системавӣ; - ҳарфкалид (клавиатура); - мушак. қисмҳои иловагии компютер: - принтер; - УПС; - овозбарор; - гӯшмонак (наушник); - сканер; - ёдгори/флеш-захирасоз (накопител); - модем.
Гурӯҳи тугмачаҳо (клавишҳо) дар ҳарфкалид (клавиатура)	- тақсимои тугмачаҳо (клавишҳо)-и ҳарфкалид (клавиатура) дар асоси функсия ва ҷойгиршавии онҳо. Гурӯҳи тугмачаҳо (клавишҳо) дар ҳарфкалид (клавиатура) тақсим мешавад: - ба иловагӣ, алифбой–рақамӣ, хизматӣ, функционалӣ, барои кор бо курсор муқарраргардида.

Лавҳаи идоракунӣ –	- қисмати истифодашавандаи интерфейс MicrosoftWindows, ки иҷрои амалҳои асосӣ оид ба ҷурсозии система, ҷуниловакунӣ ва ҷурсозии дастгоҳ, насб ва деинсталлятсияи (интисоби)-и барномаҳо, идоракунии баҳисобгирии сабтҳо, воридкунии имконоти махсус ва инчунин, якҷанд амалҳои дигари марбут ба идоракунии системаро имкон медиҳад.
Хадамоти ҷустуҷӯи Интернет -	- yandex; - google; - yahoo; - bing ва ғайра.
Браузерин:	- барномае, ки бо ёрии он веб-саҳифаҳо аз назар гузаронида мешаванд. Новобаста аз он, ки намудҳои гуногуни браузер зиёданд, мазмуни қори онҳо ин - кушодани сомонаҳо мебошад. Барои ин, дар ҳар браузер сатри нишони ғӣ вучуд дорад - майдоне, ки дар он номгӯӣ сомона барои кушодашавии он ҷоп/навишта мешавад.

Воҳидҳои салоҳияти заминавӣ (базавӣ)

Номи воҳиди салоҳият		Рамзи воҳиди салоҳият
Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ		ТВ 01 – 1/01
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди қатъиян риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат, техникаи бехатариро дар ҷойи кор тавсиф менамояд.		
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - дар ҷойи кор ҳангоми истифодаи таҷҳизот/дастгоҳ.		
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - ТС 01-1/01 Гузаштан аз муоинаи тиббӣ; - ТС 03-1/01 Кор кардан дар даста ва мизочон/фармоишгарон; - ТС 04-2/01 Расонидани ёрии аввалия.		
Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷрои (МИ) ВС	
1. Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат	1.1. Риоя намудани талаботи дастурамалҳо оид ба ҳифзи меҳнат. 1.2. Истифода намудани либосҳои махсус ва воситаҳои ҳимоявӣ. 1.3. Риоя намудани меъёрҳо ва қоидаҳои кор. 1.4. Риоя намудани тартиботи дохилии ташкилот/корхона.	
2. Риоя намудани қоидаҳои техникаи бехатарӣ	2.1. Гузаштани дастурдиҳӣ (муқаддимавӣ, ибтидоӣ, такрорӣ, ғайринақшавӣ, мақсаднок) оид ба техникаи бехатарӣ. 2.2. Омода кардани ҷои корӣ бо назардошти риояи қоидаҳои техникаи бехатарӣ. 2.3. Санҷидани асбобу таҷҳизоти корӣ пеш ва баъди анҷоми кор. 2.4. Истифода намудани аломатҳои огоҳкунанда аз руи гурӯҳ ва намудҳо.	
3. Риоя намудани қоидаҳои бехатарӣ аз сӯхтор	3.1. Гузаштани дастурдиҳии муқаддимавӣ оид ба бехатарӣ аз сӯхтор. 3.2. Истифода намудани воситаҳои оташнишонӣ тибқи дастурамал ва таъйинот. 3.3. Кӯчонидан (тахлия)-и одамон аз қитъаи сӯхтор.	

Малакаҳои талабшаванда:	- кор кардан мувофиқи дастурамалҳо оид ба ҳифзи меҳнат дар ҷойи кор; - риоя намудани қоидаҳои зидди сӯхтор ҳангоми истифодабарии маводи сӯзишворӣ ва рағбанҳои молиданӣ; - шинос шудан бо санадҳои меъёрии техникии ҳуқуқӣ ва санадҳои маҳаллии меъёрию ҳуқуқии ҳифзи меҳнат; - иҷро намудани уҳдадорихои вазифавӣ; - пайдо намудани маълумот оид ба тартиботи дохилии ташкилот/корхона; - санҷидани ҳолати коршоямии дастгоҳ/таҷҳизоти барқӣ пеш ва баъди анҷоми кор; - истифода намудани дастурамалҳои истифодабарии дастгоҳ/таҷҳизот; - истифодаи воситаҳои оташнишонӣ тибқи дастурамал ва таъйинот.
Донишҳои талабшаванда	- дастурамалҳо оид ба ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ; - санадҳои меъёрии техникии ҳуқуқӣ ва санадҳои маҳаллии меъёрию ҳуқуқии ҳифзи меҳнат; - қоидаҳои зидди сӯхтор ҳангоми истифодабарии маводи сӯзишворӣ ва рағбанҳои молиданӣ; - тартиботи дохилии ташкилот/корхона оид ба ҳифзи меҳнат; - намудҳои дастурдиҳӣ оид ба техникаи бехатарӣ; - қоидаҳои бехатарии барқии ташкилот; - қоидаҳои бехатарӣ ҳангоми кор бо дастгоҳ/таҷҳизоти техники; - қоидаҳои бехатарии сӯхтори ташкилот; - қоидаҳои тахлиии одамон (кӯчонидан) ҳангоми вазъиятҳои ғавқулода; - сабабҳои сар задани сӯхтор ва пешгирӣ аз онҳо.
Муносибати талабшаванда ба кор:	Чунин бояд буд: - ташаббускор; - бодикқат; - покизакор; - бомаъсулият.

Дастур оид ба ҷамъоварии далелҳо

Элемент ва меъёриҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳодихии маҳсулоти тайёр	Ҳафти ба саволҳо/тест ҷавоб додан	Шифоҳӣ ба саволҳо ҷавоб додан/сӯҳбат	Кори лоиҳавӣ	Ҷамъоварии ҳуҷҷатҳо аз рӯйи тадқиқот/case study	Мубоҳиса	Презентатсия (рӯнамоӣ)	Бозиҳои нақшӣ	Далелҳои ҷамъовардаи хонанда/ худбаҳодихӣ	Баҳодихии тарафи сеюм
Элементи 1: Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат											

1.1. Риоя намудани талаботи дастурамалҳо оид ба ҳифзи меҳнат			√								
1.2. Истифода намудани либосҳои махсус ва воситаҳои химоявӣ	√										
1.3. Риоя намудани меъёрҳо ва қоидаҳои кор				√							
1.4. Риоя намудани тартиботи дохилии ташкилот/корхона				√							
Элементи 2: Риоя намудани қоидаҳои техникаи бехатарӣ											
2.1. Гузаштани дастурдиҳӣ (муқаддимавӣ, ибтидоӣ, такрорӣ, ғайринақшавӣ, мақсаднок) оид ба техникаи бехатарӣ	√		√								
2.2. Омода кардани ҷои корӣ бо назардошти риояи қоидаҳои техникаи бехатарӣ	√		√								
2.3. Санҷидани асбобу таҷҳизоти корӣ пеш ва баъди анҷоми кор	√		√								
2.4. Истифода намудани аломатҳои огоҳкунанда аз руи ғуруҳ ва намудҳо	√		√								
Элементи 3: Риоя намудани қоидаҳои бехатарӣ аз сӯхтор											
3.1. Гузаштани дастурдиҳии муқаддимавӣ оид ба бехатарӣ аз сӯхтор	√			√							
3.2. Истифода намудани воситаҳои оташнишонӣ тибқи дастурамал ва таъйинот	√			√							
3.3. Кӯчонидан (тахлия)-и одамон аз қитъаи сӯхтор	√							√			

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Қоидаҳои техникаи бехатарӣ ин:	- системаи чорабиниҳои муташаккилона, санадҳои меъёрӣ, воситаҳои техникӣ ва усулҳои пешгирикунандаи таъсири омилҳои хатарноки истеҳсолӣ ба коргар.
Гузаштани дастурдиҳӣ оид ба техникаи бехатарӣ:	- қабл аз иҷозатдиҳии коргар ба иҷрои вазифаи худ сардор ва шахсони масъул оид ба бехатарӣ уҳдадоранд бо одам ва корманд дастурдиҳии техникаи бехатариро гузаронанд. Қоидаи мазкур - шартӣ ҳатмӣ муносибатҳои меҳнатӣ, батартибдаровардашудаи Кодекси меҳнати Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошад. Гузаштани он ҳатто ба роҳбари ширкат ҳатмист. Танҳо баъди шиносӣ бо дастур оид ба техникаи бехатарӣ кормандро метавон ба ҷойи кори худ иҷозат дод.

Қоидаҳои бехатарӣ аз сӯхтор ин:	- системаи тадбирҳои муташаккилона, воситаҳои техникӣ ва усулҳои пешгирикунандаи ҳолати хатари оташ, барҳамдиҳии он ва таъсиррасонии омилҳои хатарноки истеҳсоли ба коргарон.
Воситаҳои оташнишонӣ:	- воситаи махсуси дар ихтиёрдошта ва инчунин, асбобу сомонабзори (асбобу анҷом) истифодашаванда барои оташнишонӣ (ҳидрант, рӯдаҳои оташнишонӣ, оташнишонак, рег (қум), об, чангаки сухторнишонӣ, мисрон (лом), бел, сатил ва ғайра).

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Муошират кардан бо забони хориҷӣ дар сатҳи заминавӣ	ТВ 02-2/01
Воҳиди салоҳияти мазкур малака ва донишҳои барои фаҳмиш ва истифодаи забони фарқкунанда аз тоҷикӣ (русӣ, англисӣ ва диг.), ибораҳои одии дар ҷои корӣ маъмулан истифодашавандаи ҳислати заминавӣ ва пешгӯйшаванда аз мисоли салому алейк, хайру хуш, марбут ба хизматрасонии инфиродии мизочон/фармоишгаронро инъикос мекунад, тавсиф менамояд.	
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - кормандони ҳама сатҳи соҳаи мазкур.	
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - донишдони ҳарфҳои алифбои русӣ/англисӣ.	
Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷрои (МИ) ВС
1. Муошират кардан боадабона бо мизочон/фармоишгарон	1.1. Муайян кардани забони мушаххас барои муошират зарур. 1.2. Истифода намудани ибораҳои одии маъмулан истифодашавандаи одоб (салому алейк, хайру хуш, маъзаратпурсӣ, сипосгузорӣ) бо мизочон/фармоишгарон. 1.3. Истифода намудани забони имову ишора ё луғат ҳангоми пайдо шудани монетаи забонӣ. 1.4. Истифода намудани захираҳои мувофиқ ва мурочиат ба ёрии ҳамкорон - донандагони забони мазкур.
2. Муошират кардан бо мизочон/фармоишгарон бо забони фарқкунанда аз тоҷикӣ (русӣ, англисӣ) барои иҷрои корҳои рӯзмарра дар ҷои кор	2.1. Фаҳмидан ва истифода бурдани калимаҳои калидӣ, ибораҳои кӯтоҳ ва имову ишораҳо барои давом додани муошират . 2.2. Истифода намудани ҳама гуна усулҳои дидорӣ (визуалӣ) барои беҳтар ва иваз кардани муоширати шифоҳӣ.

Малакаҳои талабшаванда:	- малакаҳои коммуникативӣ ва байнишахсиятӣ барои таъмини муоширати мусбатона, боадабона бо мизочон/фармоишгарон; - истифодаи калимаҳои калидӣ, ибораҳо, ифодаҳои кӯтоҳ ва рақамҳои барои муошират бо мизочон/фармоишгарон зарур ва мутобиқ ба ҷойи кори мушаххас
Донишҳои талабшаванда:	- одоби салом, муаррифӣ ва посух ба саволҳои мизочон/фармоишгарон, ҳамкорон; - маданияти муоширати касбӣ; - методика ва таҷрибаи муошират бо имову ишора, забони бадан; - ҷанбаҳои равонии одоби муошират;

	- масоили равандҳои идрок ва фаҳмиши шарики муошират; - мафҳум, мушкилот ва хусусиятҳои муоширати байнифарҳангӣ; - мундариҷаи мафҳумҳои асосии равонӣ - ташҳисии (психодиагностики) шарики муошират.
Муносибати талабшаванда ба кор:	- кӯшиши омӯхтани забони хоричӣ; Чунин бояд буд: - хушмуомила; - меҳрубон; - ташаббускор.

Дастур оид ба ҷамъовариҳои далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳоиди маҳсулоти тайёр	Ҳагӣ ба саволҳо/тест ҷавоб додан	Шифоӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Кори лоиҳавӣ	Ҷамъовариҳои хуҷҷатҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Муҳоҷиса	Презентатсия (Рӯнамоӣ)	Бозии нақшӣ	Далелҳои ҷамъовариҳои ҳонанда/худбаҳоиди	Баҳоиди тарафи сеюм
Элементи 1: Муошират кардан бо адабона бо мизочон/фармоишгарон											
1.1. 1.1. Муайян кардани забони мушаххас барои муошират зарур				√							
1.2. 1.2. Истифода намудани ибораҳои одии маъмулан истифодашавандаи одоб (салому алейк, хайру хуш, маъзаратпурсӣ, сипосгузорӣ) бо мизочон/фармоишгарон				√							
1.3. 1.3. Истифода намудани забони имову ишора ё луғат ҳангоми пайдо шудани монеаи забонӣ				√							
1.4. 1.4. Истифода намудани захираҳои мувофиқ ва мурочиат ба ёрии ҳамкорон - донандагони забони мазкур				√							
Элементи 2: Муошират кардан бо мизочон/фармоишгарон бо забони фарқкунанда аз тоҷикӣ (русӣ, англисӣ) барои иҷрои корҳои рӯзмара дар ҷои кор											

2.1. Фаҳмидан ва истифода бурдани калимаҳои калидӣ, ибораҳои кӯтоҳ ва имову ишораҳо барои давом додани муошират				√							
2.2. Истифода намудани ҳама гуна усулҳои дидорӣ (визуалӣ) барои беҳтар ва иваз кардани муоширати шифоӣ				√							

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Ибораҳои одии маъмулан истифодашаванда:	- субҳ ба хайр; - корҳо чӣ тавр? - то боздид; - ба шумо чӣ гуна хизмат расонам ва ғ.
Захираҳои мувофиқ:	- дафтарчаи қайд, рӯзнома барои сабти калимаҳои маъмули истифода, барои зиёд кардани захираи калимаҳо; - луғати калимаҳо, ибораҳо; - луғатҳои гуногун (мавзӯӣ, касби алоҳида, бо расмҳо ва ғ.); - китобчаҳо; - аломатҳо бо тавзеҳот; - сайтҳо барои тарҷума.
Муошират:	- гӯш додан ба маслиҳат ва эзоҳот; - пешниҳоди иттилооти ҷорӣ мисли: - расонидани кумак дар доираи ухдадорихои худ; - фаҳмонидан ва пешниҳоди дастурҳои одӣ ва ғ.
Усулҳои дидорӣ (визуалӣ):	- дар нақша нишон додан; - иттилооти заруриро дар ҳуччатҳо, ҳуччатҳои фармоиш ва нақшаҳо қайд кардан; - истифодаи калкулятор барои ҳисоби арзиши хароҷоти муайян ва ғ.; - истифодаи забони имову ишора, забони ҷисмонӣ; - нишон додани чизи мушаххас ва ғ.

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Чамъоварӣ намудани партовҳо бо назардошти партовкорбарорӣ	ТВ 03-2/01
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди риоя кардани талаботи беҳбудсозию беҳдоштиро дар рафти чамъоварии партовҳо ва ба ҳелҳо чудокунӣ, ба бормахзан (контейнер)-ҳо андохтани онҳоро тавсиф менамояд.	
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - дар ҷойи кор.	
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - ТС 03-1/01 Кор кардан дар даста ва бо мизочон; - ТВ 01-1/01 Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи беҳатарӣ.	

Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷрои (МИ) ВС
1. Риоя намудани талаботи беҳбудсозӣ ва беҳдоштӣ (санитария ва гигиенӣ)	1.1. Омода кардани асбобу анҷом ва таҷҳизоти зарурӣ барои ғундоштани партовҳо. 1.2. Истифода бурдани воситаҳои химоявӣ . 1.3. Тоза намудани ҷои кор аз партовҳо.
2. Чудо кардани партовҳо	2.1. Чамъ кардани партовҳои ҷои корӣ. 2.2. Чудо кардани партовҳо аз рӯи намуд. 2.3. Мувофиқ ҷойгир кардани партовҳо дар бормаҳзан (контейнер)-ҳо.

Малакаҳои талабшаванда:	- риоя кардани қоидаҳои беҳатарӣ ва ҳифзи муҳити зист; - риоя кардани талаботи беҳбудсозӣ ва беҳдоштӣ (санитария ва гигиенӣ); - истифода бурдани либосҳои махсус ва воситаҳои химоявӣ; - чудо кардани навъҳои партов; - ҷойгир кардани партовҳо дар як бормаҳзан (контейнер)-и мувофиқ; - ҷамъоварӣ намудани рангҳо ва дигар маводи сӯзишворӣ ва ҷобачо кардани онҳо мувофиқи талаботи муқарраршуда; - маҳкам пӯшидани сарпӯшҳои бормаҳзан (контейнер)-и партовҳо.
Донишҳои талабшаванда	- қоидаҳои техникаи беҳатарӣ ҳангоми тоза намудани ҷои кор; - қоидаҳои беҳатарӣ ва ҳифзи муҳити зист; - қоидаҳои ҷамъоварии партовҳо; - талаботи беҳбудсозӣ истеҳсоли ва беҳдошт (гигиена); - қоида ва тартиботи дохилии корхона/ташкilot; - тартиби ҷобачокунӣ асбобу таҷҳизоти тозакунии; - тартиби тоза кардани ҷои корӣ.
Муносибати талабшаванда ба кор:	Бояд чунин буд: - бодикқат; - боэҳтиёт; - тозагор; - масъулиятнок.

Дастур оид ба ҷамъоварии далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳоидиҳии маҳсулоти тайёр	Ҳафт ба саволҳо/тест ҷавоб додан	Шифохӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Қори лоиҳавӣ	Ҷамъоварии ҳуҷҷатҳо аз рӯи тадқиқот /case study	Мувоҳида	Презентатсия (Рӯнамоӣ)	Бозии нақшӣ	Далелҳои ҷамъовардаи хонанда/ худбаҳоидиҳӣ	Баҳоидиҳии тарафи сеюм
Элементи 1: Риоя намудани талаботи беҳбудсозӣ ва беҳдоштӣ (санитария ва гигиенӣ)											

1.1. Омода кардани асбобу анҷом ва таҷҳизоти зарурӣ барои ғундоштани партовҳо		√									
1.2. Истифода бурдани воситаҳои химоявӣ		√									
1.3. Тоза намудани ҷои кор аз партовҳо		√									
Элементи 2: Ҷудо кардани партовҳо											
2.1. Ҷамъ кардани партовҳои ҷои корӣ		√									
2.2. Ҷудо кардани партовҳо аз рӯи намуд		√									
2.3. Мувофиқ ҷойгир кардани партовҳо дар бормаҳзан (контейнер)-ҳо		√									

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Воситаҳои химоявӣ:	- воситаҳои химояи дастон (дастпӯшакҳо ва ғайра); - воситаҳои химояи пойҳо (пойафзор, сарпӯшҳо ва ғ.); - воситаҳои химояи чашмон ва рӯй (айнакҳои химоявӣ, сипарчаҳои рӯй); - воситаҳои химояи узвҳои нафаскашӣ (паном/респиратор, ниқоб).
---------------------------	--

Воҳидҳои салоҳиятҳои касбӣ

Номи воҳиди салоҳият		Рамзи воҳиди салоҳият
Иваз намудани қисми таъмирнашавандаи кузови автомобил		ТГ 7231-01-2/01
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди иҷрои корҳои омодагӣ, ивази қисмҳои таъмирнашавандаи кузови автомобил ва санҷидани онҳоро бо назардошти риояи меъёрҳо ва қоидаҳои техникаи бехатарӣ тавсиф менамояд.		
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - ҳангоми ивази қисми таъмирнашавандаи кузови автомобил.		
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - ТВ 01-1/01 Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ; - ТВ 03-2/01 Ҷамъоварӣ намудани партовҳо бо назардошти партовкорбарорӣ.		
Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷрои (МИ) ВС	
1. Иҷро намудани корҳои омодагӣ	1.1. Омода намудани асбобҳои кории зарурӣ. 1.2. Кушода гирифтани қисматҳои коршоям аз баданаи кузов. 1.3. Ҷудо намудани қисмҳои таъмирнашаванда аз кузови автомобил.	
2. Иваз намудани қисмҳои таъмирнашавандаи кузови автомобил	2.1. Иваз намудани капоти таъмирнашаванда. 2.2. Иваз намудани дарҳо. 2.3. Иваз намудани бағочӣ мошин. 2.4. Иваз намудани бамперҳои пеш ва қафо. 2.5. Иваз намудани чароғҳои пеш ва қафо.	

3. Санчидани қисмҳои ивазшавандаи кузови автомобил	3.1. Аз назар гузаронидани фосила (зазор)-ҳои байни қисмҳои ивазшаванда ва кузови автомобил. 3.2. Санчидани коршоямии чароғҳои пеш ва қафо.
--	--

Малакаҳои талабшаванда:	- риоя намудани қоидаҳои ҳифи меҳнат ва техникаи бехатарӣ; - риоя намудани қоидаҳои зидди сӯхтор; - санчидани коршоямии асбобҳои корӣ; - муайян намудани қисмҳои таъмирнашавандаи кузови автомобил; - часпондани қисмҳои аз баданаи кузов гирифташуда; - муайян намудани намудҳои капот ва бағочи мошин вобаста ба тамғаи автомобил; - муайян намудани намудҳои дарҳои мошин вобаста ба тамғаи автомобил; - муайян намудани намудҳои бамперҳои пеш ва қафо вобаста ба тамғаи автомобил ва сифати онҳо; - муайян намудани намудҳои чароғҳои пеш ва қафо вобаста ба тамғаи автомобил ва сифати онҳо; - истифода намудани асбобҳо барои муайян намудани фосила (зазор)-ҳои байни қисмҳои ивазшаванда ва кузови автомобил.
Донишҳои талабшаванда:	- қоидаҳои ҳифи меҳнат ва техникаи бехатарӣ ҳангоми ивази қисмҳои кузови автомобил; - қоидаҳои зидди сӯхтор ҳангоми ивази қисмҳои кузови автомобил; - тартиби муайянкунии қисмҳои таъмирнашавандаи кузови автомобил; - намудҳои капот ва бағочи мошин вобаста ба тамғаи автомобил ва тартиби ивазкунии онҳо; - намудҳои дарҳои мошин вобаста ба тамғаи автомобил ва тартиби ивазкунии онҳо; - намудҳои бамперҳои пеш ва қафо вобаста ба тамғаи автомобил ва тартиби муайян намудани сифати онҳо; - намудҳои чароғҳои пеш ва қафо вобаста ба тамғаи автомобил ва тартиби муайян намудани сифати онҳо; - асбобҳо барои муайян намудани фосила (зазор)-ҳои байни қисмҳои ивазшаванда ва кузови автомобил ва тартиби истифодабарии онҳо.
Муносибати талабшаванда ба кор:	Чунин бояд буд: - бодикқат; - тозақор; - эҷодқор; - ташаббусқор; - масъул; - эҳтиётқор.

Дастур оид ба чамъоварии далелҳо

Элементҳо ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳоиди маҳсулоти тайёр	Хаттӣ ба саволҳо ҷавоб додан/тестҳо	Шифоӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Кори лоиҳавӣ	Чамъоварии ҳуҷҷатҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Мубоҳиса	Намоишдихӣ/Рӯнамоӣ (Презентатсия)	Бозии нақшӣ	Далелҳои чамъовардаи таълимгиранда/ худбаҳоидиҳӣ	Баҳоиди тарафи сеюм
Элементи 1: Иҷро намудани корҳои омодагӣ											
1.1. Омода намудани асбобҳои кории зарурӣ				√							
1.2. Кушода гирифтани қисматҳои коршоям аз баданаи кузов	√		√								
1.3. Ҷудо намудани қисмҳои таъмирнашаванда аз кузови автомобил	√			√							
Элементи 2: Иваз намудани қисмҳои таъмирнашавандаи кузови автомобил											
2.1. Иваз намудани капоти таъмирнашаванда	√	√		√							
2.2. Иваз намудани дарҳо	√	√		√							
2.3. Иваз намудани бағочи мошин	√	√									
2.4. Иваз намудани бамперҳои пеш ва қафо	√	√									
2.5. Иваз намудани чароғҳои пеш ва қафо	√	√									
Элементи 3: Санчидани қисмҳои ивазшавандаи кузови автомобил											
3.1. Аз назар гузаронидани фосила (зазор)-ҳои байни қисмҳои ивазшаванда ва кузови автомобил	√			√							
3.2. Санчидани коршоямии чароғҳои пеш ва қафо	√			√							

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Қисмҳои таъмирнашаванда - ин:	- дар баъзе ҳолатҳо хангоми садамаи нақлиётӣ қисмҳои кузови автомобил аз ҷумла: - капот; - дарҳои автомобил; - бағочи автомобил; - бамперҳои пеш ва қафои автомобил; - чароғҳои пеш ва қафои автомобил ва ғайра таъмир кардан
--------------------------------------	--

	ғайриимкон аст. Дар ин ҳолат онҳо танҳо иваз карда мешаванд.
--	--

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Гирифтани мавод ва қисмҳои оташангези автомобил	ТІ 7231-02-2/01
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди иҷро намудани корҳои омодагӣ ва гирифтани мавод ва қисмҳои оташангези автомобилро бо назардошти риояи қоидаҳои техникаи бехатарӣ ва зидди сӯхтор тавсиф менамояд.	
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - пеш аз оғози корҳои кафшергарӣ ва истифодаи асбобу таҷҳизоти барқӣ дар вақти таъмир.	
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - ТВ 01-1/01 Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ; - ТВ 03-2/01 Чамъоварӣ намудани партовҳо бо назардошти партовкорбарорӣ; - ТІ 7231-01-2/01 Иваз намудани қисми таъмирнашавандаи кузови автомобил.	
Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷрои (МИ) ВС
1. Иҷро намудани корҳои омодагӣ	1.1. Пӯшидани либосҳои махсус ва воситаҳои ҳимоявӣ. 1.2. Омода намудани ҷойи кор бо назардошти риояи техникаи бехатарӣ ва зидди сӯхтор. 1.3. Омода намудани асбобҳои зарурӣ. 1.4. Омода намудани зарфҳои махсус барои маводи оташангези автомобил.
2. Гирифтани мавод ва қисмҳои оташангези автомобил	2.1. Санҷидани меъёри маводи оташангези автомобил. 2.2. Хомӯш намудани автомобил. 2.3. Ҷудо намудани пайвандак (клемма)-ҳои батареяи аккумуляторӣ. 2.4. Холӣ кардани маводи оташангези автомобил ба зарфҳо бо назардошти риояи қоидаҳои зидди сӯхтор. 2.5. Ҷобаҷо кардани маводи оташангези автомобил дар ҷойи махсус.

Малакаҳои талабшаванда:	- риоя намудани қоидаҳои техникаи бехатарӣ ва зидди сӯхтор; - риоя намудани тартиботи дохилии корхона/ташкилот; - интиҳоб намудани асбобҳо вобаста ба таъинот; - санҷидани коршоямӣ асбобҳои корӣ; - истифода намудани асбобҳо барои хориҷ кардани маводи оташангез ва ҷудо намудани қисмҳои автомобил; - арзёбии хатарҳои эҳтимоли ва андешидани чораҳои амниятӣ; - гирифтани дастурдихӣ ҳангоми кор бо маводи оташангези автомобил; - истифода намудани воситаҳои ҳимоявӣ ҳангоми кор бо маводи оташангези автомобил; - расонидани ёрии аввалия.
Донишҳои талабшаванда:	- қоидаҳои техникаи бехатарӣ ва зидди сӯхтор; - намудҳои дастурдихӣ оид ба техникаи бехатарӣ; - чорабинӣҳои бехатарӣ ҳангоми кор бо маводи оташангези автомобил; - сохти автомобил ва принципи кори системаҳои сӯзишворӣ; - хусусияти кор кардан бо маводи оташангези автомобил; - усулҳои бехатар барои холӣ кардани маводи оташангези автомобил;

	- тартиби беҳатар нигоҳ доштани маводи оташангези автомобил; - намудҳои маводи оташангез ва моеъи дар автомобилҳо истифодашаванда; - дастурамали ёрии аввалия.
Муносибати талабшаванда ба кор:	Чунин бояд буд: - бодиккат; - тозагор; - эҷодкор; - ташаббускор; - масъул; - эҳтиёткор.

Дастур оид ба ҷамъоварии далелҳо

Элементҳо ва меъёрҳои иҷро	Мушотидаи бевоситаи раванди кор	Баҳодихии маҳсулоти тайёр	Ҳагӣ ба саволҳо ҷавоб додан/тестҳо	Шифохӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Кори лоиҳавӣ	Ҷамъоварии ҳуҷҷатҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Мубоҳиса	Намоишдихӣ/Рӯнамоӣ (Презентатсия)	Бози нақшӣ	Далелҳои ҷамъовардаи таълимгиранда/ худбаҳодихӣ	Баҳодихии тарафи сеюм
Элементи 1: Иҷро намудани корҳои омодагӣ											
1.1. Пӯшидани либосҳои махсус ва воситаҳои ғимоявӣ				√							
1.2. Омода намудани ҷойи кор бо назардошти риояи техникаи беҳатарӣ ва зидди сӯхтор	√			√							
1.3. Омода намудани асбобҳои зарурӣ		√									
1.4. Омода намудани зарфҳои махсус барои маводи оташангези автомобил		√		√							
Элементи 2: Гирифтани мавод ва қисмҳои оташангези автомобил											
2.1. Санҷидани меъёри маводи оташангези автомобил	√			√							
2.2. Хомӯш намудани автомобил	√			√							
2.3. Ҷудо намудани пайвандак (клемма)-ҳои батареяи аккумуляторӣ	√			√							
2.4. Холӣ кардани маводи оташангези автомобил ба зарфҳо бо назардошти риояи қоидаҳои зидди сӯхтор	√		√								

2.5. Ҷобаҷо кардани маводи оташангези автомобил дар ҷойи махсус	√		√								
---	---	--	---	--	--	--	--	--	--	--	--

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Ҷорабиниҳои беҳатарӣ - инҳо:	- пеш аз оғози кор минтақаи кориро барои хатарҳои эҳтимолӣ арзёбӣ кардан; - истифодаи либосҳои махсус ва воситаҳои ҳимоявӣ, аз ҷумла дастпӯшакҳо, айнак, ва костюмҳои зидди оташ; - таъмин намудани вентилятсияи майдони корӣ барои нест кардани бухори сӯзишворӣ; - ҷудо намудани пайвандак (клемма)-ҳои батареяи аккумуляторӣ; - дур кардани ҳама манбаъҳои оташгирандари аз майдони корӣ, аз ҷумла оташҳои кушод ва асбобҳои барқӣ; - гузоштани сӯхторҳомӯшкунӣ дар ҷойи ба осонӣ дастрас шудан ба он; - рехтани сӯзишворӣ ва дигар моеъҳои оташангез ба зарфҳои махсус ва худдорӣ кардан аз ихроҷи онҳо дар ҷойи кор; - нигоҳ доштани зарфҳои моеъи сӯзишворӣ дар ҷойи беҳатар; - маҳдуд кардани дастрасии шахсони бегона ба минтақаи корӣ; - санҷидани минтақаи корӣ ва асбобҳо пас аз анҷоми кор.
-------------------------------------	--

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Таҳранг намудани сатҳи қисмҳо ва ҷузъҳои рангшаванда	ТІ 7231-03-2/01
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди омода кардани кузови автомобил пеш аз таҳрангкунӣ ва иҷро намудани онро бо назардошти риояи қоидаҳои техникаи беҳатарӣ тавсиф менамояд.	
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - пеш аз ранг кардани кузови автомобил.	
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - ТВ 01-1/01 Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи беҳатарӣ; - ТВ 03-2/01 Ҷамъоварӣ намудани партовҳо бо назардошти партовкорбарорӣ; - ТІ 7231-01-2/01 Иваз намудани қисми таъмирнашавандаи кузови автомобил.	
Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷрои (МИ) ВС
1. Омода кардани кузови автомобил пеш аз таҳрангкунӣ	1.1. Интиҳоб намудани асбобу таҷҳизот ва масолеҳи сарфшаванда. 1.2. Суфта кардани майдони коркардашуда бо сунбодаҳои гуногуни регдор. 1.3. Тоза кардани қисми таъмиршавандаи кузови автомобил аз ҷангу ифлосиҳо ва равғаннокӣ.
2. Таҳранг (грунтовка) намудани майдони коркардашуда	2.1. Интиҳоб намудани таҳранг. 2.2. Таҳранг (грунтовка) намудани майдони коркардашуда бо истифода аз рангпошак.

Малақаҳои талабшаванда:	- риоя намудани қоидаҳои техникаи беҳатарӣ ҳангоми истифодабарии асбобу таҷҳизотҳои корӣ; - истифода намудани асбобу таҷҳизот барои таҳрангкунӣ; - истифода намудани воситаҳои муҳофизатӣ ҳангоми тозакунии кузови автомобил аз ҷангу хок;
-------------------------	--

	- тоза кардани ҷойи корӣ аз партовҳо; - муайян намудани таркиби таҳранг мувофиқи дастурамал; - истифода намудани дастурамал барои таҳрангкунӣ.
Донишҳои талабшаванда:	- қоидаҳои техникаи бехатарӣ ҳангоми иҷрои корҳои таҳрангкунӣ; - қоидаҳои истифодабарии асбобу таҷҳизот барои тоза кардани кузови автомобил; - дастурамалҳо барои иҷрои корҳои таҳрангкунӣ; - қоидаҳои тоза кардани ҷойи корӣ аз партовҳо; - намудҳои таҳранг ва тартиби истифодабарии онҳо; - хусусиятҳои таҳранг барои филиз (металл); - қоидаҳои таҳрангкунии кузови автомобил.
Муносибати талабшаванда ба кор:	Чунин бояд буд: - бодикқат; - тозакар; - эҷодкор; - ташаббускор; - масъул; - эҳтиёткор.

Дастур оид ба ҷамъоварии далелҳо

Элементҳо ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳоиди маҳсулоти тайёр	Ҳагӣ ба саволҳо ҷавоб додан/тестҳо	Шифохӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Кори лоиҳавӣ	Ҷамъоварии ҳуҷҷатҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Мубоҳиса	Намоишдихӣ/Рӯнамоӣ (Презентатсия)	Бозии нақшӣ	Далелҳои ҷамъовардаи таълимгиранда/ худбаҳоидихӣ	Баҳоиди тарафи сеюм
Элементи 1: Омода кардани кузови автомобил пеш аз таҳрангкунӣ											
1.1. Интиҳоб намудани асбобу таҷҳизот ва масолеҳи сарфшаванда				√							
1.2. Суфтакунии майдони коркардашуда бо сунбодҳои гуногуни регдор	√			√							
1.3. Тоza кардани қисми таъмиршавандаи кузови автомобил аз ҷангу ифлосиҳо ва рағаннокӣ		√		√							
Элементи 2: Таҳранг (грунтовка) намудани майдони коркардашуда											
2.1. Интиҳоб намудани таҳранг	√			√							

2.2. Таҳранг (грунтовка) намудани майдони коркардашуда бо истифода аз рангпошак	√			√							
---	---	--	--	---	--	--	--	--	--	--	--

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Таҳранг - ин:	- қабати мобайнии байни металлҳои асосии кузови автомобил ва рангубори ниҳой мебошад, яъне пеш аз ранг кардан истифода кардан зарур аст.
----------------------	--

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Ғурагач кардани (шпаклёвка) ҷойҳои нуқсондор бо маводи махсус (стекловолокно)	ТІ 7231-04-2/01
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди омода кардани кузови автомобил пеш аз ғурагачкунӣ ва коркарди ҷойҳои нуқсондор бо маводи махсус (стекловолокно) тавсиф менамояд.	
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - пеш аз ранг кардани кузови автомобил.	
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - ТВ 01-1/01 Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ; - ТВ 03-2/01 Ҷамъоварӣ намудани партовҳо бо назардошти партовкорбарорӣ; - ТІ 7231-01-2/01 Иваз намудани қисми таъмирнашавандаи кузови автомобил; - ТІ 7231-03-2/01 Таҳранг намудани сатҳи қисмҳо ва ҷузъҳои рангшаванда.	
Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷрои (МИ) ВС
1. Омода намудани автомобил барои ғурагачкунӣ (шпаклёвка)	1.1. Гузаронидани корҳои шустушӯӣ бо истифода аз маҳлулҳои махсуси шӯянда ва хушк кардани сатҳи таъмирталаб. 1.2. Беравған гардондани сатҳи таъмирталаб. 1.3. Тоза кардани сатҳи таъмирталаб аз зангзанӣ бо истифода аз мошини суфтакунанда ё сунбодаҳо (наждакҳо). 1.4. Молидани маводи зидди зангзанӣ ба сатҳи таъмирталаб. 1.5. Санчидани сатҳ аз элементҳои барҷаста ё кунҷҳои тез ва баргараф намудани онҳо.
2. Коркард кардани ҷойҳои нуқсондор бо маводи махсус (стекловолокно)	2.1. Молидани қатрони эпоксидӣ мувофиқи дастурамали он. 2.2. Ҳамвор кардани сатҳи таъмирталаб баъд аз молидани қатрони эпоксидӣ. 2.3. Коркард намудани нуқтаҳои ноҳамвор ё ҷойи пахшшуда бо истифода аз маводи махсус (стекловолокно) ва қатрон. 2.4. Истифода намудани ҳар як порчаи маводи махсус (стекловолокно) бо молидани қатрони эпоксидӣ . 2.5. Санчидани нобаробариҳо ва ҳамвор кардани онҳо. 2.6. Ғурагач кардани (шпаклёвка) ҷойҳои нуқсондор. 2.7. Ҳамвор кардани ғурагач ва санчидани нобаробарии сатҳи таъмирталаб.
3. Истифода намудани сунбода (наждак)-ҳо ҷиҳати соидани сатҳи корӣ	3.1. Суфта кардани сатҳ то ҳамворшавии он. 3.2. Истифода намудани таҷҳизоти суфтакунӣ. 3.3. Истифода намудани сунбода (наждак)-ҳои мувофиқ.
Малақаҳои талабшаванда:	- риоя намудани қоидаҳои техникаи бехатарӣ ҳангоми суфта кардани сатҳ, истифодаи мошинҳои суфтакунӣ; - риоя кардани қоидаҳои нигоҳдорӣ ва коркард кардани маводҳои

	истифодашуда ва партовҳо; - хондани дастурҳои истифодаи қатрони эпоксидӣ, ғурагач ва маводи махсус (стекловолокно); - истифода намудани либосҳои махсус ва воситаҳои ғимоявӣ; - истифода намудани асбобҳои барои суфта кардан, молидани қатрони эпоксидӣ, ғурагач ва маводи махсус (стекловолокно) истифодашаванда (шпателҳо, мошинҳои суфтакунӣ); - омӯхтани технологияҳои истифодаи ғурагачҳо ва воситаҳои зидди зангзанӣ; - суфта кардан ғурагач (шпаклёвка) то ҳамвор шудани он; - интиҳоб намудани сунбода (наждак)-ҳои мувофиқ; - арзёбӣ кардани ҳолати нуқтаҳои нуқсон ва интиҳоб кардани усулҳои мувофиқ барои таъмири онҳо; - назорат кардани раванди кор ва қабули қарорҳо дар мавриди зарурӣ; - арзёбӣ кардани сифати корҳои анҷомдодашуда ва қабул кардани чораҳо барои ислоҳи нуқсонҳои эҳтимолӣ.
Донишҳои талабшаванда:	- қоидаҳои техникаи бехатарӣ ҳангоми кор бо қатрони эпоксидӣ, ғурагач ва маводи махсус (стекловолокно); - намудҳои гуногуни нуқсонҳо дар сатҳ, аз ҷумла захмҳо, харошидаҳо, зангзант ва усулҳои ислоҳи онҳо; - дастурамалҳо оид ба истифодабарии қатрони эпоксидӣ, ғурагач ва маводи махсус (стекловолокно); - намудҳои гуногуни қатрони эпоксидӣ, ғурагач ва маводи махсус (стекловолокно) барои таъмир истифодашаванда; - усулҳои омодаسازی сатҳ барои истифодаи қатрони эпоксидӣ, ғурагач ва маводи махсус (стекловолокно) ҳангоми таъмир; - шароити ҳароратӣ ва намии ба саҳтшавии маводҳо таъсиркунанда; - хатарҳои кор бо моддаҳои кимиёвӣ ва усулҳои коҳиш додани таъсири онҳо ба саломатӣ; - қоидаҳои беравғангардонии сатҳи таъмирталаб; - тартиби омодаسازی сатҳ барои ғурагачкунӣ (шпаклёвка); - дастурамали ёрии аввалия.
Муносибати талабшаванда ба кор:	Чунин бояд буд: - бодикқат; - тозагор; - эҷодкор; - ташаббускор; - масъул; - эҳтиёткор.

Дастур оид ба чамъоварии далелҳо

Элементҳо ва меъёрҳои иҷро	Мушохидати бевоситаи раванди қор	Баҳодихии маҳсулоти тайёр	Ҳаттӣ ба саволҳо ҷавоб додан/тестҳо	Шифохӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Кори лоиҳавӣ	Чамъоварии ҳуҷҷатҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Мубоҳиса	Намоишдихӣ/Рӯнамоӣ (Презентатсия)	Бозии нақшӣ	Далелҳои чамъовардаи таълимгиранда/ худбаҳодихӣ	Баҳодихии тарафи сеюм
Элементи 1: Омода намудани автомобил барои ғурағачқунӣ (шпаклёвка)											
1.1. Гузаронидани қорҳои шустушӯӣ бо истифода аз маҳлулҳои махсуси шӯянда ва хушк кардани сатҳи таъмирталаб				√							
1.2. Беравған гардондани сатҳи таъмирталаб	√			√							
1.3. Тоза кардани сатҳи таъмирталаб аз зангзанӣ бо истифода аз мошини суфтақунанда ё сунбодҳо (наждакҳо)		√		√							
1.4. Молидани маводи зидди зангзанӣ ба сатҳи таъмирталаб	√			√							
1.5. Санчидани сатҳ аз элементҳои барҷаста ё кунҷҳои тез ва бартараф намудани онҳо	√			√							
Элементи 2: Коркард кардани ҷойҳои нуқсондор бо маводи махсус (стекловолокно)											
2.1. Молидани қатрони эпоксидӣ мувофиқи дастурамали он	√			√							
2.2. Ҳамвор кардани сатҳи таъмирталаб баъд аз молидани қатрони эпоксидӣ	√			√							
2.3. Коркард намудани нуқтаҳои ноҳамвор ё ҷойи пахшшуда бо истифода аз маводи махсус (стекловолокно) ва қатрон		√		√							

2.4. Истифода намудани ҳар як порчаи маводи махсус (стекловолокно) бо молидани қатрони эпоксидӣ		√		√							
2.5. Санчидани нобаробариҳо ва ҳамвор кардани онҳо		√		√							
2.6. Ғўрагач кардани (шпаклёвка) ҷойҳои нуқсондор		√		√							
2.7. Ҳамвор кардани ғўрагач ва санчидани нобаробарии сатҳи таъмирталаб		√		√							
Элементи 3: Истифода намудани сунбода (наждак)-ҳо чиҳати соидани сатҳи корӣ											
3.1. Суфта кардани сатҳ то ҳамворшавии он		√		√							
3.2. Истифода намудани таҷҳизоти суфтакунӣ		√		√							
3.3. Истифода намудани сунбода (наждак)-ҳои мувофиқ		√		√							

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Ғўрагачкунӣ (шпаклёвка) - ин:	- маҳсулотест, ки аз ду қисм иборат аст, ки барои пур кардани камбудииҳои хурди кузови автомобил истифода мешавад.
Маводи махсус (стекловолокно) - ин:	- маводест, ки аз нахҳои тунуки шишагӣ иборат аст. Он аз сабаби хосиятҳои беназири худ, аз қабилӣ қувваи баланд, муқовимат ба зангзанӣ, сабукӣ ва хосиятҳои хуби гармидиҳӣ дар соҳаҳои гуногун васеъ истифода мешавад.
Қатрони эпоксидӣ (эпоксидная смола) - ин:	- он аз ду ҷузъи асосӣ иборат аст: қатрон (компоненти А) ва сахтгиркунада (компоненти В). Вақте ки ин ҷузъҳо омехта мешаванд, як реаксияи кимиёвӣ ба амал меояд, ки маводро сахттар мекунад ва як қабати қавӣ ва пайдор пайдо месозад.

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Ранг намудани ҷойҳои тайёршуда	ТІ 7231-05-2/01
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди иҷрои корҳои рангкунии кузови автомобилро бо назардошти риояи талаботи муқарраршуда ва қоидаҳои беҳатарии зидди сӯхтор тавсиф менамояд.	
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - ҳангоми ранг кардани кузови автомобил.	
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - ТВ 01-1/01 Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи беҳатарӣ; - ТІ 7231-03-2/01 Таҳранг намудани сатҳи қисмҳо ва ҷузъҳои рангшаванда; - ТІ 7231-04-2/01 Ғўрагач кардани (шпаклёвка) ҷойҳои нуқсондор бо маводи махсус (стекловолокно).	

Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷрои (МИ) ВС
1. Иҷро намудани корҳо пеш аз рангкунӣ	1.1. Омода намудани асбобу таҷҳизоти рангкунӣ . 1.2. Пӯшидани либосҳои махсус ва воситаҳои ҳимоявӣ. 1.3. Иҷро кардани тозакунии интиҳой. 1.4. Таҳранг намудани қисми коркардшуда. 1.5. Муайян намудани ранги кузови автомобил аз рӯи рамз (код). 1.6. Интиҳоб намудани ранги мувофиқ барои кузови автомобил.
2. Иҷро намудани корҳо баъд аз рангкунӣ	2.1. Ҷобачо намудани асбобу таҷҳизоти рангкунӣ. 2.2. Бо тартиб гузоштани маҳлулҳои рангкунӣ. 2.3. Хушк кардани қисмати тайёршуда (табӣӣ ё механикӣ).

Малакаҳои талабшаванда:	- риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат, техникаи бехатарӣ ва зидди сӯхтор; - истифода намудани либосҳои махсус ва воситаҳои ҳимоявӣ; - интиҳоб намудани таҳранги мувофиқ; - истифода намудани колерҳо барои омода кардани рангҳои гуногун; - омода намудани рангҳо; - истифода намудани асбобу таҷҳизоти рангкунӣ; - санчидани коршоямии асбобу таҷҳизоти рангкунӣ; - истифода намудани рангҳо мувофиқи дастурамали онҳо; - истифода намудани дастгоҳ барои хушккунӣ; - муайян намудани муҳлати хушкшавии кузови автомобил.
Донишҳои талабшаванда:	- қоидаҳои ҳифзи меҳнат, техникаи бехатарӣ ва зидди сӯхтор; - либосҳои махсус ва воситаҳои ҳимоявӣ ва тартиби истифодабарии онҳо; - намудҳои таҳранг ва тартиби интиҳоб ва омодакунии онҳо; - намудҳои колерҳо ва тартиби интиҳоб ва омодакунии онҳо; - асбобу таҷҳизоти рангкунӣ тартиби истифодабарии онҳо; - тартиби санчидани коршоямии асбобу таҷҳизоти рангкунӣ; - дастурамали рангҳо ва тартиби истифодабарии онҳо; - намудҳои ранг ва қоидаҳои омодакунии онҳо; - тартиби муайян кардани муҳлати хушкшавии кузови автомобил.
Муносибати талабшаванда ба кор:	Чунин бояд буд: - бодикқат; - тозагор; - эҷодкор; - ташаббускор; - масъул; - эҳтиёткор.

Дастур оид ба ҷамъоварию далелҳо

Элементҳо ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳоиди маҳсулоти тайёр	Ҳатӣ ба саволҳо ҷавоб додан/тестҳо	Шифоӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Кори лоиҳавӣ	Ҷамъоварию хуҷҷатҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Муҳоҷиса	Намоишдихӣ/Рӯнамоӣ (Презентатсия)	Бозии нақшӣ	Далелҳои ҷамъоварию таълимигиранда/ худбаҳоидиҳӣ	Баҳоидиҳии тарафи сеюм
Элементи 1: Иҷро намудани корҳо пеш аз рангкунӣ											
1.1. Омода намудани асбобу таҷҳизоти рангкунӣ	√			√							
1.2. Пӯшидани либосҳои махсус ва воситаҳои ғимоявӣ	√		√								
1.3. Иҷро кардани тозакунии интиҳой	√										
1.4. Таҳрири намудани қисми коркардшуда	√			√							
1.5. Муайян намудани ранги кузови автомобил аз рӯи рамз (код)	√	√		√							
1.6. Интиҳоб намудани ранги мувофиқ барои кузови автомобил	√	√		√							
Элементи 2: Иҷро намудани корҳо баъд аз рангкунӣ											
2.1. Ҷобачо намудани асбобу таҷҳизоти рангкунӣ	√			√							
2.2. Бо тартиб гузоштани маҳлулҳои рангкунӣ	√			√							
2.3. Хушк кардани қисмати тайёршуда (табӣӣ ё механикӣ)	√			√							

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Асбобу таҷҳизоти рангкунӣ - инҳо:	- асбобҳо барои омода кардани сатҳи рангшаванда; - хушккунакҳои инфрасурх ё камераҳо барои ранг кардан ва хушк кардани кузови автомобил; - таппончаҳои рангубор, рангпошакҳо барои ранг кардани мошин; - таҷҳизоти ёрирасон: полояҳо барои тоза кардани ҳаво, лампаҳои аз таркиш муҳофизатшуда ва ғайра.
--	---

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Иҷро намудани корҳои сайқалдиҳӣ ва ҷилодиҳии сатҳи рангкардашуда	ТІ 7231-06-2/01
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди муайян намудани рангҳо аз рӯи рамз (код) ва локҳо барои рангкунии кузови автомобил бо назардошти риояи қоидаҳои зидди сӯхтор тавсиф менамояд.	
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - ҳангоми иҷрои корҳои сайқалдиҳӣ ва ҷилодиҳии сатҳи рангкардашуда.	
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - ТВ 01-1/01 Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ; - ТІ 7231-03-2/01 Таҳранг намудани сатҳи қисмҳо ва ҷузъҳои рангшаванда; - ТІ 7231-04-2/01 Ғӯрагач кардани (шпаклёвка) ҷойҳои нуқсондор бо маводи махсус (стекловолокно); - ТІ 7231-05-2/01 Ранг намудани ҷойҳои тайёршуда.	
Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷрои (МИ) ВС
1. Иҷро намудани корҳои омодагӣ	1.1. Интиҳоб намудани маводи ҷилодиҳӣ . 1.2. Омода намудани асбобу таҷҳизоти зарурӣ. 1.3. Санчидани коршоямии асбобу таҷизот. 1.4. Тоza кардани кузови автомобил аз ҷангу хок.
2. Сайқал додани сатҳи рангкардашуда	2.1. Равғанмолӣ намудани кузов барои гилҳо дар он. 2.2. Гузаштан аз рӯи гил барои тоza кардани доғҳо ва ифлосшавӣ. 2.3. Пайваст кардани диски сайқалдиҳанда ба дастгоҳи суфтакунӣ. 2.4. Молидани миқдори ками хамира ба диск. 2.5. Паҳн кардани хамира бо сайқалдиҳӣ. 2.6. Сайқал додани кузов то соф шудани хамир ва рафъи камбудихо.
3. Ҷило додани сатҳи рангкардашуда	3.1. Истифода намудани намудҳои гуногуни хамира барои қабати якум, дуюм ва сеюми ҷилодиҳӣ. 3.2. Истифода кардани дастгоҳи суфтакунӣ. 3.3. Истифода намудани моеъи шиша баъд аз ҷилодиҳӣ. 3.4. Санчидани кузови автомобил аз нуқсонҳо.

Малақаҳои талабшаванда:	- риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат, техникаи бехатарӣ ва зидди сӯхтор; - истифода намудани либосҳои махсус ва воситаҳои ҳимоявӣ; - интиҳоб намудани ранги мувофиқ; - истифода намудани колерҳо барои омода кардани рангҳои гуногун; - омода намудани рангҳо; - истифода намудани асбобу таҷҳизоти рангкунӣ; - санчидани коршоямии асбобу таҷҳизоти рангкунӣ; - истифода намудани рангҳо мувофиқи дастурамали онҳо; - истифода намудани дастгоҳ барои рангкунӣ; - муайян намудани муҳлати хушкшавии ранги кузови автомобил.
Донишҳои талабшаванда:	- қоидаҳои ҳифзи меҳнат, техникаи бехатарӣ ва зидди сӯхтор; - либосҳои махсус ва воситаҳои ҳимоявӣ ва тартиби истифодабарии онҳо; - намудҳои ранг ва тартиби интиҳоб ва омодакунии онҳо; - намудҳои колерҳо ва тартиби интиҳоб ва омодакунии онҳо;

	- асбобу таҷҳизоти рангкунӣ, тартиби истифодабарии онҳо; - тартиби санчидани коршоямии асбобу таҷҳизоти рангкунӣ; - дастурамали рангҳо ва тартиби истифодабарии онҳо; - намудҳои ранг ва қоидаҳои омодакунии онҳо; - тартиби муайян кардани муҳлати хушкшавии кузови автомобил.
Муносибати талабшаванда ба кор:	Чунин бояд буд: - бодикқат; - тозагор; - эҷодкор; - ташаббускор; - масъул; - эҳтиёткор.

Дастур оид ба ҷамъоварии далелҳо

Элементҳо ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳодихии маҳсулоти тайёр	Ҳагӣ ба саволҳо ҷавоб додан/тестҳо	Шифохӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Кори лоиҳавӣ	Ҷамъоварии хуҷҷатҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Мувоҳида	Намоишдиҳӣ/Рӯнамоӣ (Презентатсия)	Бозии нақшӣ	Далелҳои ҷамъовардаи таълимигиранда/ худбаҳодихӣ	Баҳодихии тарафи сеюм
Элементи 1: Иҷро намудани корҳои омодагӣ											
1.1. Интиҳоб намудани <i>маводи ҷиллодиҳӣ</i>	√			√							
1.2. Омода намудани асбобу таҷҳизоти зарурӣ	√		√								
1.3. Санчидани коршоямии асбобу таҷизот	√		√								
1.4. Тоza кардани кузови автомобил аз чангу хок	√			√							
Элементи 2: Сайқал додани сатҳи рангкардашуда											
2.1. Равғанмоӣ намудани кузов барои гилҳо дар он	√			√							
2.2. Гузаштан аз рӯи гил барои тоза кардани доғҳо ва ифлосшавӣ	√			√							
2.3. Пайваст кардани диски сайқалдиҳанда ба дастгоҳи суфтакунӣ		√		√							
2.4. Молидани миқдори ками хамира ба диск		√		√							
2.5. Паҳн кардани хамира бо сайқалдиҳӣ		√		√							

2.6. Сайқал додани кузов то соф шудани хамир ва рафъи камбудихо	√			√							
Элементи 3: Ҷило додани сатҳи рангкардашуда											
3.1. Истифода намудани намудҳои гуногуни хамира барои қабати якум, дуум ва сеюми ҷилодиҳӣ	√			√							
3.2. Истифода кардани дастгоҳи суфтакунӣ	√			√							
3.3. Истифода намудани моеъи шиша баъд аз ҷилодиҳӣ	√			√							
3.4. Санчидани кузови автомобил аз нуқсонҳо	√			√							

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Ҷилодиҳӣ - ин:	- равандест, ки намуди мошинро тавассути тоза кардани харошидаҳои хурд, оксидшавӣ ва ифлосшавӣ беҳтар мекунад. Инчунин сатҳи онро барои истифодаи қабати муҳофизатӣ, ба монанди мум (воск) ё пӯшиши керамикӣ омода мекунад.
-----------------------	---

Номи воҳиди салоҳият		Рамзи воҳиди салоҳият
Ба анҷом расонидани корҳо		ТІ 7231-07-2/01
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди ҷобачо гузоштани асбобҳои корӣ, гузоштани маҳлулҳои ранг ва мустаҳкамкунакҳо ба ҷойҳои махсус бо назардошти риояи қоидаҳои зидди сӯхтор тавсиф менамояд.		
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - дар ҳама ҷойҳои корӣ.		
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - ТВ 01-1/01 Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ; - ТВ 03-2/01 Ҷамъоварӣ намудани партовҳо бо назардошти партовкорбарорӣ.		
Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷрои (МИ) ВС	
1. Ҷобачо гузоштани асбобҳои корӣ	1.1. Ҷамъоварӣ намудани асбобу анҷоми корӣ. 1.2. Тоza намудани асбобҳо. 1.3. Санчидани коршоямии асбобҳо.	
2. Гузоштани маҳлулҳои ранг ва мустаҳкамкунакҳо	2.1. Ҷамъоварӣ намудани маҳлулҳои ранг ва мустаҳкамкунакҳо. 2.2. Омода намудани ҷойи махсус бо назардошти риояи қоидаҳои зидди сӯхтор барои нигоҳдории рангҳо ва маҳлулҳои онҳо. 2.3. Ҷобачо гузоштани маҳлулҳои ранг ва мустаҳкамкунакҳо.	
3. Тоza намудани ҷойи корӣ	3.1. Ҷамъ намудани партовҳо. 3.2. Ба ҳелҳо ҷудо намудани партовҳо. 3.2. Мувофиқ ҷойгир кардани партовҳо дар бормахзан (контейнер)-ҳо.	

Малакаҳои талабшаванда:	- риоя намудани қоидаҳои техникаи бехатарӣ ва ҳифзи муҳити зист ҳангоми тоza намудани ҷойи корӣ;
-------------------------	--

	- риоя намудани тартиботи дохилии корхона/ташкилот; - санчидани асбобу таҷҳизот пеш аз чобачокунии онҳо; - шинос шудан бо дастурамал оид ба тоза нигоҳ доштани ҷои корӣ; - тоза намудани асбобу анҷоми корӣ; - ҷамъ намудани асбобу анҷом; - истифода намудани либосҳои махсус ва воситаҳои ҳимоявӣ; - иҷро намудани корҳо мутобиқи дастурамали вазифавӣ; - тоза нигоҳ доштани ҷойи корӣ.
Донишҳои талабшаванда:	- қоидаҳои техникаи бехатарӣ ҳангоми чобачо намудани маводи оташангез; - қоидаҳои тоза кардани ҷойи корӣ; - қоидаҳои тоза намудани асбобу анҷоми корӣ; - тартиби чобачокунии маводи оташангез; - тартиби ҷамъ намудани асбоб ва лавозимот; - қоидаҳои тоза намудани ҷои корӣ; - дастурамали вазифавӣ.
Муносибати талабшаванда ба кор:	Чунин бояд буд: - бодикқат; - бомасъулият; - эҳтиёткор; - ташаббускор; - ташкилотчӣ; - тозақор.

Дастур оид ба ҷамъоварии далелҳо

Элементҳо ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳоиди маҳсулоти тайёр	Ҳафт ба саволҳо ҷавоб додан/тестҳо	Шифоӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Қори лоиҳавӣ	Ҷамъоварии ҳуҷҷатҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Мубоҳиса	Намоишдӣ/рунамоӣ (Презентатсия)	Бозии нақшӣ	Далелҳои ҷамъовардаи таълимгиранда/худбаҳоиди	Баҳоиди тарафи сеюм
Элементи 1: Ҷобачо гузоштани асбобҳои корӣ											
1.1. Ҷамъоварӣ намудани асбобу анҷоми корӣ	√			√							
1.2. Тоza намудани асбобҳо	√			√							
1.3. Санчидани коршоямии асбобҳо	√			√							
Элементи 2. Гузоштани маҳлулҳои ранг ва мустаҳкамкунакҳо											
2.1. Ҷамъоварӣ намудани маҳлулҳои ранг ва мустаҳкамкунакҳо		√		√							

2.2. Омода намудани ҷойи махсус бо назардошти риояи қоидаҳои зидди сӯхтор барои нигоҳдории рангҳо ва маҳлулҳои онҳо		√		√							
2.3. Ҷобачо гузоштани маҳлулҳои ранг ва мустаҳкамкунакҳо		√		√							
Элементи 3. Тоза намудани ҷойи қорӣ											
3.1. Ҷамъ намудани партовҳо	√			√							
3.2. Ба ҳелҳо ҷудо намудани партовҳо	√			√							
3.2. Мувофиқ ҷойгир кардани партовҳо дар бормаҳзан (контейнер)-ҳо	√			√							

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити қорӣ, вазъият, шароити асосии қорӣ)

<i>Дастурамали вазифавӣ</i> - ин:	- ҳуҷҷатест, ки вазифаҳо, масъулиятҳо ва тартиботи қориро барои кормандони як ташкилот ё бахш муайян мекунад. Ин ҳуҷҷат тавсифи муфассали ҳар як вазифаи иҷрошаванда ва меъёрҳои, ки бояд риоя карда шаванд, дарбар мегирад.
--------------------------------------	--

Ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ

Ҳифзи меҳнат

Ба қори Челонгар-таъмирчии кузови автомобил қорғари сину соли на камтар аз 18 сола, ки тайёрии зарурии назариявӣ ва амалӣ дорад, аз муоинаи тиббӣ гузаштааст, ҳолати саломатиаш хуб аст, дастури муқаддимаӣ ва ибтидоиро оид ба ҳифзи меҳнат дар ҷойи қорӣ гузаштааст, роҳ дода мешавад.

Барқӣ оид ба таъмири қисмҳои барқии автомобил (автомобилҳои барқӣ ва гибрида), ки ба қорҳои таъмиргарӣ ва хизматрасонии техникаи автомобилҳои барқӣ машғул аст, бояд аз омӯзиш, санҷиши дониш гузарад, меъёр ва қоидаҳои қорҳои таъмиргариро риоя намояд.

Ҳангоми қор баъзе омилҳои таъсири мусбӣ расонида метавонанд:

- қисмҳои ҳаракаткунанда ва гардишбандаи автомобил;
- ҷойгиршавии минтақаи қорӣ дар гармӣ ва хунукӣ (масалан қор дар майдончаи ҷойи холии қушода, дар ҷох ва ғайра);
- қараёни барқ, ки дар ҳолати расиши қӯтоҳ метавонад ба бадани одам таъсир расонад;
- шароити ғайриқаноатбахши иқлим, мавҷудияти бодғар.
- барқии автомобил бояд донанд, ки ҳар як автомобил дар давоми истифодабарӣ бояд аз қайди ҳадамоти назорати техникӣ гузарад, ҳамчунин ташхиси техникӣ бояд дар ҳолатҳои зайл гузаронида шавад:
- баъди хизматрасонии техникӣ ва қайди он дар ҳадамоти назорати техникӣ;
- даврӣ, баъди ҳар 12 моҳ;

– баъди таъмиру таҷдиди механизмҳои автомобил.

Барқӣ оид ба таъмири қисмҳои барқии автомобил (автомобилҳои барқӣ ва гибрид) бояд донад, ки таҳлили техникии автомобил аз ҷониби назоратии мақомоти маҳаллии назорати техникӣ бо иштироки ронанда ва шахсоне, ки барои дар ҳолати дурустӣ ва бехатар амал кардани он масъул мебошанд, гузаронида шавад.

Барои пешгирии имконоти рӯҳ додани сӯхтор дар нуқтаҳои химатрасонӣ барқӣ бояд ҳудуд талаботи бехатарӣ аз сӯхторро риоя кунад ва нагузорад, ки дигарон ин талаботро вайрон кунанд аз ҷумла, кашидани тамоку дар автомобил манъ аст.

Барқӣ оид ба таъмири қисмҳои барқии автомобил (автомобилҳои барқӣ ва гибрид) вазифадор аст, ки интизоми меҳнат, интизоми истеҳсолӣ ва қоидаҳои тартиботи меҳнати дохиларо риоя кунад.

Барқӣ оид ба таъмири қисмҳои барқии автомобил (автомобилҳои барқӣ ва гибрид) бояд речаи корӣ ва вақти истироҳати муқарраргардидаро риоя намояд.

Техникаи бехатарӣ

Дастурдиҳиро оид ба техникаи бехатарӣ ба чанд намуд ҷудо мекунанд. Таснифоти дастурдиҳӣ оид ба техникаи бехатарӣ – ин марҳилаи муҳими фаъолияти ҳар як ширкат, аз ҷумла дар муассисаҳои таълимии таҳсилоти ибтидоии касбӣ-техникӣ махсуб меёбад. Дастурдиҳӣ аз рӯи мақсад, тавсифот, муҳлат, шахси мансубдор, инчунин, аз ваколатдоре, ки онро мегузаронад, ба намудҳо ҷудо мешавад. Ҳама масъалаҳои таъмини бехатарӣ дар истеҳсолот, мутахассиси дорои таҳассуси муайян ҳал мекунанд.

Дастурдиҳии муқаддимагиро оид ба техникаи бехатарӣ муҳандиси техникаи бехатарӣ ё мутахассиси дипломдор, шахсе, ки барои иҷрои ин гуна уҳдадорӣ тибқи фармон ваколатдор шудааст, мегузаронад. Ба дастурдиҳии муқаддимагӣ метавонанд кормандоне, ки барои бехатарии тиббӣ ва бехатарӣ аз сӯхтор масъуланд, ҷалб карда шаванд.

Дастурдиҳии муқаддимагӣ оид ба техникаи бехатарӣ бо ҳамаи кормандони ба кор шурӯъ карда, новобаста аз собиқаи корӣ, синну сол, сатҳи таҳсилот, гузаронида мешавад. Он барои хонандагоне, ки таҷрибаомӯзии истеҳсолӣ мегузаранд, инчунин барои кормандони дар сафари хизматӣ қарор дошта ва коргарони муваққатӣ ҳатмӣ мебошад.

Дастурдиҳӣ оид ба техникаи бехатарӣ бояд маълумотро оид ба ҳама воситаҳои ғимоявии аҳлона (коллективона) ва инфиродии дар корхона мавҷудбуда, инчунин тартиб додани пайдарҳамии онҳоро инъикос намояд. Ба дастурдиҳии мазкур масъалаҳои расонидани ёрии аввалия ба шахсони зарардида ҳангоми сӯхтор ё дигар ҳодисаҳои нохуш дарч мегарданд. Ин намуд дастурдиҳӣ ба кормандон дар ҳуҷраи техникаи бехатарӣ гузаронида мешавад ва истифодаи воситаҳои техникии омӯзиш ва воситаҳои аёнӣ дар назар дошта мешаванд.

Хусусияти дастурдиҳии аввалия аз он иборат аст, ки он на дар ҳуҷраи мутахассиси техникаи бехатарӣ, балки бевосита дар ҷойи корӣ гузаронида мешавад. Шахсоне, ки уҳдадоранд, ки онро бояд гузаранд:

- кормандони нав, аз ҷумла, мутахассисони Барқӣ оид ба таъмири қисмҳои барқии автомобил (автомобилҳои барқӣ ва гибрид)и кироя;
- кормандони дар ду ё якҷанд ҷой коркунанда тариқи шартномаи муҳлатнок;
- кормандони дар сафари хизматӣ қарор дошта;
- хонандагон, ки дар таҷрибаомӯзии истехсолӣ қарор доранд;
- дигар шахсони дар фаъолияти корхона иштироккунанда.

Дастурдиҳии такрорӣ на кам аз як маротиба дар ним сол гузаронида мешавад. Санаи гузаронидан дар дафтари дастурдиҳии техникаи бехатарӣ сабт карда мешавад

Ин чорабиниҳо дар доираи системаи ТИКТО аҳамияти махсус доранд. Масалан, пеш аз гузаронидани машғулиятҳои амалӣ дар муассисаҳои таълимӣ, омӯзгор дар ҳар як дарс алгоритми амалҳои хонандагонро такрор мекунад, саволҳои дар мавзӯи дастурдиҳӣ дахлдоштаре медиҳад. Ин имкон медиҳад, ки ҳавфи ба вучуд омадани ҳодисаҳои нохуш дар машғулиятҳои амалӣ паст гардад, омӯзгорро аз ҳолатҳои нохуши аз ҷониби таълимгирандагон вайрон кардани тавсияҳои додашуда, эмин медорад.

Дастурдиҳӣ ба таълимгирандагон

Вобаста ба тахассус, гузаронидани дастурдиҳии таълимгирандагон талаботи ҳудро дорад. Мисол, омӯзгори таҷрибаомӯзии истехсолӣ пеш аз ҳар машғулиятҳои амалӣ ба таълимгирандагон дастурдиҳии ҷориро оид ба ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ мегузаронад ва дар дафтар оид ба гузаронидани он қайд мекунад. Ба ғайр аз ин, намудҳои махсуси дастурдиҳӣ мавҷуд аст, ки пеш аз баромадан ба таҷрибаомӯзии истехсолӣ гузаронида мешаванд. Ба шахсоне, ки аз дастурдиҳӣ, аз омӯзиш ва санчиши дониш оид ба ҳифзи меҳнат нагузаштаанд, барои баромадан ба таҷрибаомӯзӣ иҷозат дода намешавад.

Талабот ба довталабон

Хоҳишмандоне, ки меҳонд касби «Челонгар-таъмирчи кузови автомобил» - ро омӯзанд ва салоҳияти сатҳи 2 - юми ТМТ Ҷумҳурии Тоҷикистонро азхуд кунанд, бояд ба талаботи умумии зерин ҷавобгӯ бошанд:

- маҳорати ба таври шифоҳӣ ва хаттӣ муошират кардан;
- пешниҳод кардани ҳуҷҷатҳо мувофиқи талаботи муассисаи таълимӣ;
- гузаштан аз муоинаи тиббӣ.

Талабот ба омӯзгорон

Омӯзгороне, ки сатҳи 2 - юми ТМТ Ҷумҳурии Тоҷикистонро аз рӯи касби «Челонгар-таъмирчи кузови автомобил» меомӯзонанд, бояд ба талаботи умумии зерин ҷавобгӯ бошанд:

- донишҳои касбии дидактикӣ ва методологияи ТАС доштан;
- методикаи таълими салоҳиятҳоро доро будан;

- на кам аз 3 соли таҷрибаи корӣ доштан;
- ҷисмонӣ ва равонӣ солим будан;
- паст набудани сатҳи таҳассусии омӯзгор аз сатҳи 4-и ТМТ Ҷумҳурии Тоҷикистон барои дарсдиҳӣ дар муассисаи таълимии ТИКТО;
- аз муоинаи тиббӣ гузаштан.

Рӯйхати асбоб, таҷҳизот ва масолахҳои зарурӣ

Номгӯии асбоб, таҷҳизот ва масолахҳои зарурӣ барои таълими на зиёда аз 25 таълимгиранда (∞ - ҳангоми зарурат).

Асбобҳо	Микдор	Таҷҳизот	Микдор	Мавод/дигар лавозимот	Микдор
Калидҳои печмӯҳрагии бозшаванда	1 даста	Компрессор	2 адад	Сӯхторхомӯшкунак	∞
Асбобҳои асосӣ		Мошини суфтакунӣ	2 адад	Дорукуттӣ	∞
Манганаи гидравликий ва механикий	1 даста	Рангпошдиҳандаҳо (пуливизаторҳо)	2 адад	Лифи зирфӯн (дастмолкад) мочалка	∞
Калиди ошиқ - машук	1 даста	Болгарка	2 адад	Маводи таҳрангкунӣ	∞
Калидҳои салибшакл	1 даста	Таҷҳизот барои муайянкунии ғавсии ранг	2 адад	Резинкаҳои ҳамворкунанда	∞
Калидҳои андохташаванда	1 даста	Таҷҳизот барои муайянкунии ғавсии ғурагач	2 адад	Лесаи ҳамворкунанда	∞
Калидҳои шашрӯя ва исканчадор	1 даста	Домкрат (борбардор)		Регҳои сунбодии гуногунандоза (наждак)	∞
Мурвату печмӯҳраҳо	1 даста			Ғаҷи автомобилӣ	∞
Белча (шпател)	10 адад			Локҳо	∞
Печмехҳои худбӯр	1 адад			Рангҳо	∞
Паном	1 адад			Зарф барои чамъкунии партовҳо	∞
Спотер	1 адад			Дастпӯшакҳо	25 адад
Исканча	5 адад			Либосҳои махсус	25 адад
Болғаҳо	1 адад			Воситаҳои ғимоявӣ	25 адад
Фонус/чароғак	5 адад			Сатил	2 адад
Мисрон	2 адад				
Таҷҳизоти таълимӣ			Маводи таълимӣ		
		Проектор	1 адад	Стандарти салоҳиятҳо	5 адад
		Флипчарт	1 адад	Барномаи таълимии модуль	5 адад

		Тахта	10 адад	Дастур	∞
		Компютерҳо	25 адад	Китобҳо	25 адад
		Экран	1 адад	Видео (CD)	∞
		Тахтаи электронӣ/ интерактивӣ	1 адад	Айёният/лавҳаҳои таълимӣ	∞

Рӯйхати адабиёт:

1. Карл Дамшен. «Ремонт автомобильных кузовов». Серия «Автомеханик». Сокр. пер. с нем. В.С. Турова под ред. А.Ф. Синельникова. - М.: ООО «Книжное издательство «За рулём», 2007. - 240 с.: ил.
2. Гордиенко В.Н. Ремонт кузовов отечественных легковых автомобилей. М.: АТЛАС-ПРЕСС, 2006 – 256 с.: ил.
3. Вишневецкий Ю.Т. Кузовные работы: Учебное пособие. – М.: Дашков и Ко, 2006. – 304 с.
4. Автомобильные кузова. Руководство по ремонту. Л. Портер. – СПб.: Алфамер Паблишинг, 2007. – 288 с.
5. Гордиенко, В.Н. Ремонт кузовов отечественных легковых автомобилей / В.Н. Гордиенко. – М.: АТЛАС-ПРЕСС, 2006. – 256 с. - ил.
6. И.С. Туревский «Техническое обслуживание и ремонт автомобильного транспорта» Введение в специальность: Учеб. пособие. – М.: «Форум»: ИНФРА-М, 2006. – 192 с.: ил.
7. История транспорта. М: Махаон, 2007 г. - 127 с.
8. Калинин, Э.Л. Выбор пластмасс для изготовления и эксплуатации изделий: справочник / Э.Л. Калинин, М.Б. Саковцев. - Л.: Химия, 1987. – 416 с.
9. Катаев, В.М. Справочник по пластическим массам / В.М. Катаев, В.А. Попов, Б.И. Сажин. – М: Химия, 1975. – 558с.
10. Косилова, А.Г. Справочник технолога машиностроителя / А.Г. Косилова, Р.К. Мещериков. – 4-е издание. Т. 1. – М: Машиностроение, 1986. – 496с.
11. Мельников В.Д. Технология машиностроения. Мельников В.Д.- М: Машиностроение, 1977-372с.
12. Мельников, И.В. Автомобиль: покраска и защита от коррозии / И.В. Мельников. – Ростов на Дону: Феникс, 2007. – 287 с. – ил.
13. Осепчугов В.В., Фрумкин А.К. Автомобиль: Анализ конструкций, элементы расчёта: Учебник для студентов вузов. М.: Машиностроение, 1989. – 358 с.
14. Официальный сайт ОАО «АвтоВАЗ». Ресурс доступа: www.avto-vaz.ru.
15. Синельников А.Ф., Синельников Р.А. Автохимия. Краткий справочник. – М.: ООО «Книжное издательство «За рулем», 2005. – 152 с.
16. Филатов В.И. Пластмассы в приборах и механизмах. В.И. Филатов. - Л.: Машиностроение, Ленингр. отделение, 1983. - 270с.

Funded by
the European Union

**КУМИТА ОИД БА ТАҲСИЛОТИ ИБТИДОӢ ВА МИЁНАИ
КАСБИИ НАЗДИ ҲУКУМАТИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН**

ХАРИТАИ ФУНКЦИОНАЛӢ

Соҳа: Нақлиёт

Касб: Челонгар-таъмирчии кузови автомобил

Рамзи касб: ТІ 7231

Харитаи функционалии касби «Челонгар-таъмирчи кузови автомобил»

УҲДАДОРИҲО		ВАЗИФАҲО				
A	Такмил додани малакаҳои бокортаъминкунӣ	A-1. Кор кардан дар даста ва бо мизочон/фармоишгарон	A-2. Такмил додани тахассуси касбӣ	A-3. Истифода бурдани технологияҳои иттилоотӣ-компютерӣ	A-4. Муошират кардан бо забонҳои хориҷӣ дар сатҳи заминавӣ	A-5. Муошират кардан бо забонҳои хориҷӣ дар сатҳи миёна
		A-6. Ҳал намудани вазиятҳои муноқишавӣ				
B	Риоя кардани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи беҳатарӣ	B-1. Гузаштан аз муоинаи тиббӣ	B-2. Пӯшидани либосҳои махсус ва воситаҳои ҳимоявӣ	B-3. Гузаштан аз дастурдиҳии техникаи беҳатарӣ	B-4. Риоя намудани қоидаҳои техникаи беҳатарӣ	B-5. Риоя намудани қоидаҳои зидди сӯхтор
		B-6. Расонидани ёрии аввалияи тиббӣ				
C	Иваз намудани қисми таъмирнашавандаи кузови автомобил	C-1. Муайян кардани нуқсон	C-2. Муайян намудани ҳаҷми кор ва масмолехи сарфшаванда	C-3. Аз баданаи кузов кушода гирифтани қисматҳои коршоям	C-4. Иваз намудани капоти таъмирнашаванда	C-5. Васл намудани қисматҳои ивазшаванда
		C-6. Азназар гузаронидани фосилаҳои байни қисмҳои атрофи он				
D	Рост кардани (рихтовка) қисми таъмирталаби кузови автомобил	D-1. Муайян намудани қисми таъмирталаби кузови автомобил	D-2. Чудо намудани қисмати таъмирталаб аз кузови автомобил	D-3. Кушода гирифтани мавод ва қисмҳои оташангези автомобил	D-4. Ҳамвор намудани қачиҳо, ҷойҳои чиндор/зарбхӯрда	D-5. Коркард намудани сатҳи корӣ

		D-6. Часпондани қисмҳои аз баданаи кузов гирифташуда				
E	Рангубор кардани қисми таъмирталаби кузови автомобил	E-1. Бо сунбодаҳои (наждакҳои) регини дағал соидани сатҳи қорӣ	E-2. Беравған гардондани сатҳи таъмирталаб	E-3. Ғурагач кардани (шпаклёвка) қойҳои нуқсондор бо маводи махсус (стекловолокно)	E-4. Сӯфтакунии майдони қорқард кардашуда бо сунбодаҳои гуногуни регдор	E-5. Аз ҷангу ифлосиҳо ва рағғаннокӣ тоза кардани қисми таъмиршаванда
		E-6. Таҳранг намудани сатҳи қисмҳо ва ҷузьҳои рангшаванда	E-7. Ранг намудани қойҳои тайёршуда	E-8. Тозакунӣ интиҳой барои таҳрангкунӣ	E-9. Интиҳоб кардани рангҳо, локҳо ва мустаҳкамкунандаҳо мувофиқ ба рамз (код)	E-10. Хушк кардани қисмати тайёршуда (табиӣ ё механикӣ)
F	Иҷро кардани қорҳои ҷилодиҳӣ (полировка)	F-1. Интиҳоб намудани маводи ҷилодиҳӣ	F-2. Истифода кардани дастгоҳи сӯфтакунӣ	F-3. Ҷилодиҳӣ ва сайқал додани сатҳҳои рангкардашуда	F-4. Истифода намудани маҳлулҳои махсуси шӯянда	F-5. Гузариши қорҳои шустушӯӣ ва хушккунӣ
		F-6. Истифода намудани моеъи шиша				
G	Анҷом додани раванди қор	G-1. Аз назар гузаронидани автомобил	G-2. Ҷобачогузори асбобҳои қорӣ	G-3. Бо тартиб гузоштани маҳлулҳои ранг ва мустаҳкамкунакҳо	G-4. Тоза намудани қойи қор	G-5. Ҷамъоварӣ намудани партовҳо бо назардошти партовқорбарорӣ
		G-6. Супоридани автомобил ба мизоч				

	Сатҳи 2 – 28
	Сатҳи 3 - 18
Ҳамагӣ: 46 вазифа	

Талаботи умумӣ ба касби «Челонгар - таъмирчии кузови автомобил»			Харитаи функционалии бо усули DACUM таҳияшуда, барои касби	
Сифатҳои касбӣ/салоҳиятнокӣ	Дониш, малака ва маҳорати умумӣ		«Челонгар - таъмирчии кузови автомобил»	
1. Хушмуомила 2. Меҳнатдӯст 3. Мушоҳидакор 4. Тоқатпазир 5. Бомасъулият 6. Покизакор 7. Боэҳтиёт 8. Ростқавл 9. Сарфакор 10. Дурандеш 11. Бодикқат 12. Устувори ахлоқӣ 13. Ба бемориҳои аллергия устувор 14. Поквичдон 15. Боинсоф	1. Кодекси меҳнати Ҷумҳурии Тоҷикистон 2. Асосҳои физика 3. Асосҳои математика 4. Асосҳои химия 5. Асосҳои маводшиносӣ 6. Асосҳои нақшакашии техникӣ 7. Қоидаҳои санитарияи истеҳсоли ва беҳдошти 8. Қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва муҳити зист 9. Қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи беҳатарӣ 10. Қоидаҳои тартиботи дохилии корхона 11. Дастур оид ба расонидани ёрии аввалия 12. Технологияи компютерӣ 13. Қоидаҳои беҳатарӣ аз сӯхтор 14. Ҳуҷҷатҳои меъёрии техникӣ 15. Истифода бурдани воситаҳои сӯхторхомӯшкунӣ 16. Банақшагирии иҷроии корҳо		Иштирокчиёни таҳлили функционалӣ: 1. Тоиров Хуршед - таъмирчии кузови автомобили прокат 63 дар шаҳри Душанбе; 2. Тоиров Бахтовар - таъмирчии кузови автомобили автосервис дар шаҳри Душанбе; 3. Мелибаев Аюбҷон - таъмирчии кузови автомобили автосервис дар шаҳри Душанбе; 4. Каримов Идибек - таъмирчии кузови автомобили автосервис дар шаҳри Душанбе; 5. Комрони Ҳошимзода – устои таълими истеҳсолии МДТ «Литсейи касбии техникаи саноати нассочии шаҳри Душанбе».	
Таҷҳизот, асбобҳо, масолеҳи асосӣ ва сарфшаванда			Модераторон: Данило Анищенко – коршиноси калидӣ оид ба таҳсилоти касбӣ-техникӣ ва омӯзиши Лоиха Сангин Бобоев - коршиноси маҳаллии ғайрикалӣдӣ оид ба таҳсилоти касбӣ-техникӣ ва омӯзиши Лоиха Бахтиёров Озар - супервайзер оид ба методологияи ТАС	
1. Мангани гидравликӣ ва механикӣ 2. Калидҳои печмӯҳрагии бозшаванда 3. Калиди ошиқ -машук 4. Калидҳои салибшакл 5. Калидҳои андохташаванда 6. Калидҳои шашрӯя ва исканчадор 7. Белча (шпателӣ) барои ҳамвор кардани гачи автомобилӣ	1. Маводи таҳрангкунӣ 2. Резинкаҳои ҳамворкунанда 3. Лесаи ҳамворкунанда 4. Мошини суфтакунӣ 5. Болгарка 6. Сатил 7. Гачи автомобилӣ 8. Зарф барои чамъкунии партовҳо 9. Рангпошдиҳандаҳо (пуливизаторҳо)	1. Исканча 2. Домкрат (борбардор) 3. Болғаҳо 4. Регҳои сунбодан гуногунандоза (наждак) 5. Сангҳои ҳамворкунанда ва бўрранда 6. Ҷузъ ва механизмҳои эҳтиётӣ 7. Фонус/чароғак 8. Дорӯқӯттӣ 9. Либоси махсус ва воситаҳои муҳофизатӣ	Фасилитаторон: 1. Мирзоев Мирҷон 2. Салимов Абдучалил	

8. Мурвату печмӯхраҳо 9. Печмехҳои худбӯр 10. Лифи зирфӯн (дастмолак) мочалка	10. Компрессор 11. Паном 12. Дастпӯшакҳо 13. Спотер	10. Мисрон	Дар доираи лоиҳаи «Кӯмаки Иттиҳоди Аврупо ба соҳаҳои маориф ва меҳнати Ҷумҳурии Тоҷикистон» таҳия шудааст. ш. Душанбе, Ҷумҳурии Тоҷикистон 15-16 ноябри соли 2023
Дурнамои оянда ва хусусиятҳо/мушкилоти касб			
1. Мубодилаи таҷриба байни челонгарон беҳтар мегардад. 2. Нуфӯзи касб баланд мешавад. 3. Сифати корҳо беҳтар мегарданд. 4. Иختисоси омӯхташаванда ба талаботи бозори меҳнат мувофиқ мегардад. 5. Хатар ва таввақалномаҳои дар роҳҳо пешгирӣ карда мешавад.	6. Шароити вазнини меҳнатӣ. 7. Мушкилот дар ба даст овардани баъзе қисматҳои эҳтиётӣ. 8. Рақобатпазирии мутахассисон баланд мешавад.		

Funded by
the European Union

КУМИТА ОИД БА ТАҲСИЛОТИ ИБТИДОӢ ВА МИЁНАИ КАСБИИ НАЗДИ ҲУКУМАТИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

Маълумот дар бораи натиҷаи муҳокимаи лоиҳаи стандарти салоҳияти касби «Челонгар-таъмирчии кузови автомобил»

*Дар муҳокимаи стандарти салоҳияти касби «Челонгар-таъмирчии кузови автомобил»
Вазорати нақлиёти Ҷумҳурии Тоҷикистон, ҶДММ «Сомон такси Сайр», ҶДММ «Сафар
Ориён», ҶДММ «Соро компания» ва ҶДММ «Талко Персия» иштирок намуданд.*

Хулосаҳои вазорату корхонаҳои болозикр дар ҳаҷми 5 саҳифа замида мегарданд.

ВАЗОРАТИ НАҚЛИЁТИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

734042, ш. Душанбе, к. Айни 14, Тел: (372) 221-17-13, 221-20-03, E-mail: info@mintrans.tj, веб: www.mintrans.tj

№ 3/5.1-1828 аз «03» 09 соли 2024

Ба _____ аз «___» _____ соли 2024

Вазорати меҳнат, муҳоҷират ва шугли аҳолии
Ҷумҳурии Тоҷикистон

Вазорати нақлиёти Ҷумҳурии Тоҷикистон дар робита ба иҷрои “Барномаи касбомӯзии шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2021-2025, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 31 декабри соли 2020, №703 тасдиқ шудааст, оид ба гузаронидани ташҳиси (экспертиза)-и лоиҳаи стандартҳои салоҳияти касбҳо, чунин иттилоъ медиҳад.

Лоиҳаҳои стандартҳои салоҳиятҳо оид ба касбҳои “Челонгар-таъмирчиҳои кузови автомобил”, “Челонгар оид ба таъмири муҳарриқи автомобил” ва “Барқӣ оид ба таъмири қисмҳои барқии автомобил (автомобилҳои барқӣ ва гибрида)”, ки бо мақсади баланд бардоштани сифати касбияти мутахассисони касбҳои коргарӣ мутобиқ ба меъёрҳои стандартҳои байналмилалӣ таҳия гардидаанд ва ҳамчун дастурамал барои таҳсилоти ибтидоии касбӣ-техникӣ истифода мешаванд, қобили дастгирӣ мебошад.

Ҳамзамон, Вазорат омодагии хешро барои ҳамкорӣ дар доираи салоҳият иброз менамояд.

Муовини вазир

Ш. Саидмуродзода

544 аз "13" 09 2024 с.

ш. Душанбе

Лоихаи "Кӯмаки Иттиҳоди
Аврупо ба соҳаҳои маориф ва
меҳнати Ҷумҳурии Тоҷикистон"

ҶДММ "Сомон такси Сайр" мактуби Шуморо аз 5-уми сентябри соли 2024 №67 оид ба гузаронидани ташхиси лоихаи стандартҳои салоҳияти касбҳои "Барқӣ оид ба таъмири қисмҳои барқии автомобил (автомобилҳои барқӣ ва гибрид)", "Челонгар оид ба таъмири муҳаррики автомобил" ва "Челонгар-таъмирчии кузови автомобил" аз ҷониби мутахассисон ва коршиносони муассиса мавриди баррасӣ ва таҳлили қарор дод.

Қайд кардан ба мавридаст, ки лоихаҳои стандартҳои болозикр барои омода кардани кадрҳои коргарӣ тибқи талаботи бозори меҳнат зарур мебошанд.

ҶДММ "Сомон такси Сайр" лоихаҳои стандартҳои болозикрро барои таҳияи барномаҳои таълимӣ маъқул мешуморад.

Дар ташхиси лоихаи стандартҳои салоҳияти касбҳои "Барқӣ оид ба таъмири қисмҳои барқии автомобил (автомобилҳои барқӣ ва гибрид)", "Челонгар-таъмирчии кузови автомобил" кормандони зерин иштирок намуданд:

1. Қамаров Н-оператори калон.
2. Ҳакимов Ҷ-сардори шӯъбаи бехатарӣ
3. Камолзода Ф- танзимгар

Директори генералии
ҶДММ "Сомон такси сайр":

Ҳакимов Ҳ.

Сафар Ориён

AS30
29 08 24

Лоихаи "Кумаки Иттиҳоди
Аврупо ба соҳаҳои маориф ва
меҳнати Ҷумҳурии Тоҷикистон"

Ҷамъияти дорои масъулияти маҳдуди «Сафар Ориён» аз дастгириҳои ҳамешагии Шумо баҳри рушди соҳибкасб намудани шаҳрвандон ва хонандагон барои саҳм гузоштан дар инкишофи самтҳои касбомӯзии касбҳои талаботи бозори меҳнат, изҳори миннатдорӣ намуда, барои ҳамкориҳои дучониба вобаста ба мактуби Шумо аз 22 августи 2024с, №67 оид ба гузаронидани ташҳис (экспертиза) лоиҳаҳои стандартҳои салоҳияти касбҳои «Барқӣ оид ба таъмири қисмҳои барқии автомобил (автомобилҳои барқӣ ва гибрид)», «Челонгар оид ба таъмири муҳаррики автомобил» ва «Челонгар - таъмирчиҳои кузови автомобил» хулосаи аъзоёни комиссияи кормандони ҷамъиятро пешниҳод менамояд:

Асбобу таҷҳизотҳо, масолеҳи сарфшаванда ва вазифаҳосе ки барои касбҳои мазкур оварда шудааст, ба талаботи имрӯзаи бозори меҳнат ҷавобгӯ мебошад.

ЧДММ «Сафар Ориён» лоиҳаҳои стандартҳои салоҳияти касбҳои «Барқӣ оид ба таъмири қисмҳои барқии автомобил (автомобилҳои барқӣ ва гибрид)», «Челонгар оид ба таъмири муҳаррики автомобил» ва «Челонгар - таъмирчиҳои кузови автомобил» қобили қабул ва дастгирӣ менамояд.

Дар таҳлили лоиҳаи касбҳои мазкур кормандони зерин иштирок намуданд:

1. Обидинов Р.С.- сармуҳандис
2. Сафаров Ф.М. – механик – назоратчӣ
3. Давлатов Ҳ.А.- муҳандиси бехатарии ҳаракат дар роҳ
4. Шарипов К.Р. – Сардори шӯъбаи кадрҳо

Директор

Ҳакимов И.Н.

№ 181 аз 24 Августи 2024 сол

ш. Душанбе

Лоихаи “Кумаки Иттиҳоди
Аврупо ба соҳаҳои маориф ва
меҳнати Ҷумҳурии Тоҷикистон”

Ҷамъияти дорон масъулияти маҳдуди «Соро компания» ҷиҳати дастгирию кумаки ҳаматарафа ва ҳамкориҳои мутақобилан судманд ба Шумо арзи эҳтиром намуда, мактуби ирсолгардидаи Шумо аз 22 августи 2024с, №67, мавриди баррасӣ қарор дода, мувофиқи нақша ва барномаҳои тартибдодашуда, ки дар ҳулосаи комиссияи вобаста ба гузаронидани таҳхис (экспертиза) лоиҳаҳои стандартҳои салоҳияти касбҳои «Барқӣ оид ба таъмири қисмҳои барқии автомобил (автомобилҳои барқӣ ва гибрид)», «Челонгар оид ба таъмири муҳарриқи автомобил» ва «Челонгар - таъмирчии кузови автомобил» дарҷ гардидааст чунин ҳулоса пешниҳод менамояд:

Дар лоиҳаи касбҳои «Барқӣ оид ба таъмири қисмҳои барқии автомобил» (автомобилҳои барқӣ ва гибрид), «Челонгар оид ба таъмири муҳарриқи автомобил» ва «Челонгар - таъмирчии кузови автомобил» асбобу таҷхизот ва масолеҳи сарфшаванда ва ҳамзамон уҳдадорӣ ва вазифаҳо, ки барои касбҳои мазкур оварда шудааст, ба талаботи имрӯзаи бозори меҳнат мутобиқат мекунад.

Таҳхиси стандартҳои салоҳияти касбҳои «Барқӣ оид ба таъмири қисмҳои барқии автомобил (автомобилҳои барқӣ ва гибрид)», «Челонгар оид ба таъмири муҳарриқи автомобил» ва «Челонгар - таъмирчии кузови автомобил»-ро Ҷамъияти дорон масъулияти маҳдуди «Соро компания» дастгирӣ менамояд.

Дар таҳхис ва таҳияи стандарти касбҳои болозикр кормандони зерин иштирок намуданд:

1. Кабутов Ҳ. – муҳандис оид ба техникаи бехатарӣ
2. Закиров А.И. – сардори шӯбаи кадрҳо
3. Низомов М.Ш сармуҳандиси нуқтаҳои таъмири нақлиёт
4. Холиқов А. – таъмирчии автомобилҳои барқӣ
5. Чаркулов Ф.Х- таъмирчии таҷхизотҳои техники

Директори Ҷ ДММ “Соро компания”

Давлатов Б. Ҷ.

TALCO PERSIA

8638
08-81

Лоиҳаи “Кумаки Иттиҳоди
Аврупо ба соҳаҳои маориф ва
меҳнати Ҷумҳурии Тоҷикистон”

ҶДММ «Талко Персия» мактуби Шуморо аз 22 августи 2024с, №67 оид ба гузаронидани таҳсис (экспертизаи) лоиҳаҳои стандартҳои салоҳияти касбҳои «Барқӣ оид ба таъмири қисмҳои барқии автомобил (автомобилҳои барқӣ ва гибрида)», «Челонгар оид ба таъмири муҳаррики автомобил» ва «Челонгар - таъмирчи кузови автомобил» аз ҷониби мутахассисон ва коршиносони муассиса мавриди баррасӣ ва таҳлил қарор дода, лоиҳаҳои болозикрро барои омода кардани кадрҳои коргарӣ тибқи талаботи бозори меҳнат зарур мебошанд.

ҶДММ «Талко Персия» лоиҳаҳои стандартҳои салоҳияти касбҳои «Барқӣ оид ба таъмири қисмҳои барқии автомобил (автомобилҳои барқӣ ва гибрида)», «Челонгар оид ба таъмири муҳаррики автомобил» ва «Челонгар - таъмирчи кузови автомобил»-ро барои таҳияи барномаи таълимӣ маъқул мешуморад.

Дар таҳсиси стандартҳои салоҳияти касбҳои болозикр кормандони зерин иштирок намуданд:

1. Курбонов Н. - сармуҳандис
2. Сайдуллоев С. – механики назоратӣ
3. Абдуллоев З. – мудири хоҷагӣ
4. Маҳмадҷоров А. - ҳуқуқшинос

Директор

Садуллоев С.Ҷ.

ҶДММ «Талко Персия», 734017, Тоҷикистон, ш. Душанбе, куч. Карамова 29
тел.: +992 (44) 600-66-13, 600-66-10, факс: +992 (44) 600-66-12, e-mail: info@talcopersia.tj, URL: www.talcopersia.tj